

365.511



365511

3. KIADÁS

SEREGEK URA

Katolikus honvédek, határőrök, folyamőrök
csendőrök, rendőrök, leventék
IMA-, ÉNEKES- ÉS OKTATÓ-KÖNYVE

Szerkesztette:

DR. MÉSZÁROS JÁNOS
főlelkész.

Az egyházi énekrészt

DALIBOR FERENC

a Kapisztrán szent Jánosról elnevezett helyőrségi
templom karnagya állította össze

MAGYAR KÓRUS 1935.

Budapest, I., Ferry Oszkár-utca 55.

FORSLADOCYOLSKÖNYVTÁR
CMA

RÓMAI KATOLIKUS TÁBORI PÜSPÖKSÉG.
268. szám. — 1930. Nihil obstat. Budapestini, die 9-a
mensis Octobris, a. 1930 *Joannes Folba* censor.

Imprimatur. Budapestini, die 9-a mensis Octo-
bris, a. 1930. *Stephanus*, Ordinarius Castrensis.

A CSANÁDI PÜSPÖKI HATÓSÁG. 2500. szám.
— 1930. Nihil obstat. Szegedini, die 22-a mensis
Octobris, a. 1930. *Stephanus Kiss*, censor dioecea-
sanus.

Imprimatur. Szegedini, die 22-a mensis Octo-
bris, a 1930. *Julius*, episcopus.



A KATONAI ISTENTISZTELET RENDJE.

I. Rendes vasár- és ünnepnap iistentisztelet:

- Csendes szentmise az első evangélium után szentbeszéddel.
- Ima a hazáért.
- Himnusz.

II. Ünnepies iistentisztelet.

(az államfő születése és nevenapja, illetve külön intézkedés szerint elrendelt ünnepi iistentiszteletek.)

- Csendes szentmise az első evangélium után szentbeszéddel.
- Ima a hazáért.
- Himnusz.

Kürtjelzések a tábori szentmisén:

- Szentmise kezdetén: „Vigyázz!”
- Első evangéliumkor: „Vigyázz!”
- Urfelmutatáskor: „Imához!”
- Utolsó áldásra: „Vigyázz!”
- Második evangéliumra: „Vigyázz!”

Fiaim! Vitézek!

Főpásztori szeretettel szívem méyéről üdvözöllek és kérlek Benneteket:

fogadjátok szívesen és fogassátok szorgosan ezt a szép kis imádságos és énekes könyvet: imádkozzátok buzgón imáit, énekeljétek lelkesen énekeit, vegyétek örömmel felvilágosításait és elszántan kövessétek intelmeit!

Igy háláljátok meg az Istennek, hogy testi és lelki adományával elhalmazott Benneteket.

Igy kapcsoljátok bele szíveteket, lelketeket az Istenbe, az Úr Jézus szentséges Szívébe, a világosság, erő és Vigasztalás tengerébe.

Igy váltok méltó unokáivá Szent Istvánnak, Szent Lászlónak, az imádságos Nagy Lajosnak, a rózsafüzéres Hunyadinknak, a Szűz Anyához fel-fel fohászkodó Nagyságos Fefe-delemnek, II. Rákóczi Ferencnek.

Igy lesztek szomorú édes Hazánk vigasztaló reményeivé és áldott tavaszi koszorúivá.

Igy lesztek a Seregek Urának diadalmas katonáivá és ezeréves örökségföldünk győzelmestől oltalmazóivá.

ISTVÁN

tábori püspök.

BEVEZETŐ RÉSZ.

1. Az imádságról.

„Aki imádkozik: az Istennel beszél.
Legyén hát a szíve s esze Istennél.“

Testvérem! Az életben semmi sem lehet fontosabb és előbbrevalóbb, mint az imádság. Miért is az imádságról szóló tanításomat a könyv legelejére tettem.

A boldog élet alapfeltétele az, hogy az ember, mint teremtmény, a mindenható Isten, mint teremtője előtt meghódoljon és Őt gyermeki alázattal szeresse, imádjá. Az imádság tehát az az aranyfonál, mely az embert összeköti az Istennel.

Amidőn a hit, remény és szeretet szárnyain felemelkedel az Istenhez, amidőn Tőle kegyelmet, segítséget kérsz, amidőn munkádat Neki felajánlod, amidőn betegségben vagy más valami bajodban e szó jön ajkadra „Istenem“, ez mind a te szerető szívednek Istennel való társalgása, a te imádságod.

Tudd meg, testvérem, hogy az imádság egy

hatalmas fegyver az ember kezében, amely által a legnagyobb vigasztalást és segítséget nyerheted meg. „Kérjétek és megnyeritek“ — mondja az édes Üdvözítő. (Szent János 16, 24.) Aranyszájú szent János pedig az imádságról így nyilatkozik: „Mi sem hatalmasabb, mint egy imádkozó ember“.

2. Szükséges-e az imádság?

Ha a gondolkodni tudó ember maga köré tekint, keresi a választ arra a kérdésre: honnan van és hová megy, vagyis mi az ember és mi lesz e földi élet után?, akaratlanul is rájön, hogy kell lenni egy Istennek, Teremtőnek, Aki mindeneket alkotott. Akinek örök hálaival tartozunk, mert az Ő szent kegyeme nélkül nem élhetünk.

Az életben segítségre van szükségünk, az emberi segítség legtöbbször nem sokat ér, kihez forduljon tehát ilyenkor az ember? Krisztushoz. Ő mondotta: „Kérjétek és adatik nektek, keressetek és találni fogtok: zörgessetek és kinyitattik nektek“. Ne gondold egy pillanatra sem, testvérem, hogy Isten a te imádra reászorul. Isten megvolt, amikor te nem voltál és meglesz, amikor te már nem leszel: te ellenben Isten kegyelme nélkül semmit sem tehetsz.

Tomboljon a vihar, verjen a balszerencse, égessen a fájdalom sebe, csak a remény ne hagyjon el, mert aki Istenben bízik, sohasem csalatkozhatik. Akarsz tehát boldog lenni? Hal-

lom válaszódat: igen, akarok boldog lenni!
Testvér! Fogadd meg az Üdvözítő szavát:
„Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek”.

3. Hogyan kell imádkozni?

„Adjátok meg az Istennek, ami az Istené”
(Szent Máté 22., 21.). Ha azt akarod, hogy
imádságod kedves legyen, akkor úgy imádkoz-
zál, hogy amit a szád mond, azt érezze a szí-
ved is.

Az imádság a léleknek Istenhez való feleme-
léséből áll; az égő hitnek, a tiszteletnek, a bi-
zalomnak, engedelmességnek szívből eredő ki-
nyilvánítása. Miért is legyen a te imádságod
alázatos. Imádkozzál megnyugvással, az Isten
ugyanis igen jól tudja, hogy mi válik a te ja-
vadra: imádkozz állhatatosan, mert szükséges
mindig imádkozni, — mondta az édes Üdvö-
zítő.

Végezetül még arra figyelmeztetek, hogy
amikor imádkozol, bízd magad az Isten szent
akarására: „Uram, legyen meg a Te szent aka-
ratod”. Testvérem, ha te így imádkozol, meg-
nyugtatlak. Isten nem zárkozhatik el a te ké-
réseid elől és amikor Ő azt jónak látja, meg-
adja neked.

ELSŐ RÉSZ.

A katolikus köszöntés.

Dicsértessék a Jézus Krisztus! Mindörökké.

Amen.

A keresztvetés.

...Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek-Isten-
nek nevében. Amen.

A Szentháromság dicsőítése.

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlé-
lek-Istennek, miképpen kezdetben vala, most és
mindörökkön örökké. Amen.

Az Úr imádsága.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szentel-
tessék meg a Te neved; jöjjön el a Te orszá-
god; legyen meg a Te akarod, miképen
mennyben azonképen itt a földön is.

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek; és ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.

Az Angyali üdvözlét.

Üdvözlégy Mária, malasztal teljes! Az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus.

Asszonyunk Szűz Mária, Istennek Szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Amen.

Az apostoli hitvallás.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében; és a Jézus Krisztusban, ő egy Fiában, a mi Urunkban, ki fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától, kinzaték Poncius Pilátus alatt, megfeszíteték, meghala és eltemetteték, szálla alá poklokra, harmadnapra halottaiból föltámad, föl-méne a mennyekbe, ül a mindenható Atya-Istennek jobbjá felől, onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.

Hiszek Szentlélekben, egy katolikus keresztény Anyaszentegyházat, szenteknek egységét, bűnöknek bocsánatát, testnek feltámadását és az örök életet. Amen.

Az Isten tíz parancsa.

1. Én vagyok a te Urad, Istened; Uradat, Istenedet imádjad és csak Neki szolgálj.
2. Istennek nevét hiába ne vedyed.
3. Megemlékezzél arról, hogy az Úr napját megszenteljed.
4. Atyádat és anyádat tiszteljed.
5. Ne ölj.
6. Ne paráználkodj.
7. Ne lopj.
8. Hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen.
9. Felebarátodnak feleségét bűnre ne kívánjad.
10. Se házát, se mezejét, se másféle jószágát ne kívánjad.

Amen.

Az Anyaszentegyház öt parancsa.

1. Az Anyaszentegyház szokott ünnepnapjait megüljed.
2. Ünnepnap misét becsületesen hallgass.
3. Bizonyos napokon a parancsolt bűjtöket megtartsad és a húseledelektől magadat megtartóztassad.
4. Bűneidet minden esztendőben meggyónjad és legalább Húsvét táján az Oltáriszentséget magadhoz vedyed.
5. Tiltott napokon mennyegzőt ne tarts.

Az Űrangyala.

Az Űr Angyala köszönté Szűz Máriát és ez méhében fogadá a Szentlélektől szent Fiát. — Űdvözlégý Mária, stb.

Ime az Űr szolgáló leánya, legyen nekem a Te igéd szerint. — Űdvözlégý Mária, stb.

És az Ige testté lön és miköztünk lakozék. — Űdvözlégý Mária, stb.

Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja, hogy méltók lehessünk Krisztus igéreteire.

Könyörögjünk. Kérünk Téged, Űr-Isten, öntsð lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik az anyyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az Ő kinszenvedése és Keresztje által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Reggeli ima.

Mindenható édes Istenem! Hálát adok Neked, hogy a Te jóvoltodból a mai napot megengedted érnem. Segíts, őrizz és oltalmaz, hogy ezt a napot a Te dicsőségedre és lelkem javára szentelhessem.

Felajánlom Neked, édes Istenem, mindennemet. Fogadd minden imámat, munkámat. Neved dicsőségére és mint az Irántad való hálás szeretetem zálogát.

Fogadd szülöimért, felebbvalöimért, bajtár-

saimért, fogadd Szentegyházad és édes Hazám boldogulásáért. Amen.

Foglalkozás előtt.

Édes Jézusom, adj nekem erőt, hogy édes Hazámért a Te szent nevedben buzgón és lelkiismeretesen végezzem szolgálatomat. Amen.

Foglalkozás után.

Hálát adok Neked, édes Istenem, hogy megsegítettél. Imádlak és áldlak Téged. Légy ezután is mindig velem. Amen.

Étkezés előtt.

Űr Isten! Áldj meg minket és ezen adományokat, amelyeket a Te kegyességéből magamhoz venni öhajtok. Amen.

Étkezés után.

Édes jó Istenem, legyen áldott a Te szent neved, hogy nem feledkeztl el testem táplálásáról. Tápláld lelkemet is a Te jóságos kegyelmeddel. Amen.

Esti ima.

Édes Istenem! Hálatalt szívvel járulok kegyes színed elé, mivel engem a mai napon is

elhalmoztál a Te jóságoddal, szeretetteddel. Imádlak és áldlak Téged, hogy a mai napon is megőriztél minden bajtól.

Nem érdemeltem meg, hogy ennyi jósággal légy irántam, mert bizony ma is megbántottalak. Tudom, hogy méltatlan lettem a Te nagy szeretetedre, érdemtelen a Te jóságodra.

De Te édes Istenem, annyira könyörületes vagy hozzám, hogy meg tudsz bocsátani. Végtelenül fájlalom minden hibámat, gyöngeségemet. Alázattal kérlek édes Jézusom! Tekintsd az én emberi gyarlóságomat és ítélj engem a Te nagy irgalmasságod szerint.

Alázattal kérlek édes jó Istenem! Bocsáss meg nekem, tiszta szívből ígérem és fogadom, hogy ezentúl Téged, mint legfőbb Atyámat, szeretni és imádni foglak. Amen.

Bánom minden vétkeket, irgalmazz nekem szegény bűnösnek. Amen.

Miatyánk... Üdvözlégy Mária...

A SZENTMISEÁLDOZATTAL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK ÉS IMÁDSÁGOK.

Mi a Szentmiseáldozat?

Istenimádásunk koronája a Szentmiseáldozat. Az áldozat Isten hatalmas fönségének hódoló elismerése valami lélekből eredő cselekmény által. Ilyen gyönyörű meghódolás az imádság is, amidőn térdrehullva imádom Őt. Neki hálát adok, Hozzá könyörgök. Megkérlelem Őt, alá-

zattal bocsánatot kérek, hogy hálátlanságommal megsértettem. Érzem, hogy valami áldozatot kell hoznom, valamit tennem kell, ami Istennek kedves.

Mit tudna tenni az ember, hogy a végtelen jóságú Istent kiengesztelje? Az Istensértés, megbántás az engedetlenség bűne által igen nagy volt. Önmagát kellene az embernek megsemmisítenie. Isten azonban ezt nem akarta, visszont azt sem tehetta, hogy az embert, aki Hozzá hasonlónak lett teremtve, edobja magától. Mit tehetett mást, mint amit tett: emberré lett az Ő egyszülött Fiaát, Jézust küldte, hogy az Isten végtelen megbántásáért végtelen áldozatot hozzon, vagyis Őt kiengesztelje.

Jézus tehát, mint áldozati Bárány érettünk magára vállalja a végtelen megsértett Istennek kiengesztelését és feláldozta Magát értem, értetted és mindnyájunkért.

Krisztus kálváriája, Golgotája, keresztre feszítése, vérehulása által megváltotta az emberiséget, a kiengesztelődés ezzel befejezést nyert, az örök Isten ajkáról elhangzott a megbocsátás szava.

A megváltás azonban még nem nyert befejezést, Jézus annyira szerette övéit, hogy nekünk akart maradni mindvégig és ezért alapította a Szentmiseáldozatot az utolsó vacsorán, amidőn kezébe veszi a kenyeret, megáldá és tanítványainak nyújtá: „Vegyétek és egyétek, ez az én Testem!” Majd a kelyhet veszi a kezébe és mondja: „Igyatok ebből mindannyian,

ez az a vér, amely érettetek kiontatik". „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”. Jézus ezen tétével alapította az Újszövetség áldozatját, a Szentmisét.

A Szentmise tehát az Új-szövetség legfenségesebb áldozata, amelyben a mi Urunk, Jézus Krisztus a kenyér és a bor külső színe alatt mennyei Atyjának feláldozza magát.

A keresztáldozatnak, a megváltás isteni nagy művének megisméltése a Szentmise. Az Isten Fia leereszkedik az emberiséghez és a Szentlélek által emberi testet-lelket ölt magára. Végigjárja a szenvedések kálváriáját, meghal a kereszten és végül harmadnapon megdicsőülve feltámad.

A Szentmisében ugyanaz az Isten Fia leereszkedik az oltárra és a Szentlélek által újonnan mintegy megtestesül, a kenyeret és a bort saját testévé, vérévé változtatja.

S amint a keresztfán meghalt az emberiség bűneiért, hogy eleget tegyen az isteni Felségnek, éppen úgy a Szentmisében befejezi a megváltás művét, amennyiben a keresztáldozat érdemeit közli híveivel.

A szentmise tehát valóságos megisméltése a Golgotai áldozatnak. A miséző pap csak Krisztus isteni erejével tudja a kenyeret s bort Krisztus testévé és vérévé változtatni. Az Úr Jézus irgalmának és mindenhatóságának eredményét: Szentséges Testét és vérét odateszi az emberek kezébe.

Ó mily nagy az áldozópap méltósága! Isten

engedelmeskedik és leszáll az Oltárra. Ha az ember ezt a titkot jól megértene, meghalna a szeretettől.

Ime testvérem láthatod, mily fönséges magasztos a Szentmise-áldozat. A Szentmise hallgatásánál gondold át tehát Jézus életét, szenvedését és halálát. Vágyakozzál Őt oly nagyon szeretni, mint Ő szeretett téged, amidőn éretted vérét ontva, feláldozta Magát. Légy azon, hogy te is részesülj Krisztus kegyelmeiben.

Hogyan hallgassuk a Szentmisét?

A Szentmishallgatás üdvös módja, ha áhitattal megfigyeled és törekszel megérteni mindazt, amit a pap az oltárnál végez és így imádat az áldozópap imájával egyesítve, a hit szárnyain felemelkedel az Istenhez. A Szentmisét, miként a pap felajánlja, ajánld föl te is valamely jó szándékra pl. valamely megholtadért, esetleg valaki élőért, vagy pedig jó óhajaid teljesüléséért.

LÉPCSŐIMÁDSÁGRA.

Uram Jézus, az áldozópappal együtt leborulok én is lélekben szent Oltárod lépcsőjére, hogy bevalljam Előtted Szűz Anyád és minden Szenteid előtt bűneimet.

Hogy pedig méltó lehessen résztvennem a szentáldozatban, melyet a pap kezei által bemutatasz, tisztítsd meg szívemet, mert a bűnöstől jövő áldozat nem kedves Előtted.

Neked ajánlom föl szívemet, akaratomat, értelmemet, egész életemet, édes Hazám iránt végzett hűséges szolgálatomat.

Uram Jézus szent Véredre kérlek, könyörülj rajtam, felebarátaimon, könyörülj az én szegény elárvult édes Hazámon. Amen.

INTROITUSZ. (Bevezető ének.)

Vedd el tőlünk, kérünk, Uram gonoszságainkat, hogy a szentek szentébe tiszta szívvel bemenni méltók lehessünk.

Azon szenteidnek, akiknek ereklyéi itt vannak és minden szentnek érdemeire kérlek bűneimet megbocsájtani méltóztassál. Szenteid buzgalma nyerje meg számomra azt, amit megtagadsz hanyagságom és szórakozottságom miatt. Add meg érdemeimért bűneimnek bocsánatát, amelyet hibáim és gyarlóságaim miatt meg nem érdemelek. Amen.

KYRIE ELEISZON—KRISZTE ELEISZON!

Uram irgamazz, Krisztus kegyelmezz, Uram irgalmazz nekünk! Emeld föl Hozzád a bűn által lesújtott kedélyemet, adj nyugalmat töredelmes szívemnek és add, hogy egykoron bemehessek az igazak országába.

GLÓRIA IN EKSZCELZIS DEÓ.

Légy áldva Uram a föld minden nemzetségétől. Hiszem és vallom édes Údvöztőtöm, hogy

Te vagy az Isten Fia, világ Megváltója, a béke elhozója és megtartója! Imádlak és dicsérek az ég angyalaival. Add Uram, hogy bűn nélkül élve e földön oly örömmel áldhassalak Téged, mint égi szolgálid. Velem együtt áldjon Téged az egész nemzedék, hogy békeség legyen itt a földön, itt e hazában, minden jóakarató embernek. Add meg Uram, hogy a Te békéd örömeiben élhessünk s munkánkat e haza javára elvégezhessek. Legyen ez a munka édes, könnyű és megnyugtató. Amen.

ORÁCIÓ. (Könyörgés.)

Részesíts Uram a Boldogságos Szűz és minden szentek esedezéseire azon kegyelmekben, melyeket számunkra ők, kiket tisztelünk, kérnek.

Velük egyesítve, összekapcsolom imádságomat az Ő imádságukkal és könyörgök mindazokért, kikért imádkozni tartozom és esedezem azon kegyelemért, melyre szüksége van az embernek, hogy az örök életet elnyerhesse. Amen.

Lekció, a Szentmise tanítórésze, (Szentlecke).

Olvasmány szent Jakab apostol leveléből.

„Kedveseim legyetek az igének cselekvői és nemcsak hallgatói, megcsalva magatokat! Mert aki csak hallgatója az igének és nem cselekvője, hasonlít azon férfiúhoz, ki természetes

ábrázatát szemléli a tükörben és miután szemlélte, elment, azonnal elfeledte, milyen volt. — Aki pedig magát istentisztelőnek véli, nem fékezi nyelvét, hanem megcsalván önszívét, annak istentisztelete hiábavaló —...”

Szent Isten! Ki az apostol által isteni dolgokra tanítottál, küld el nekünk Szentlelkedet, hogy akaratát megértsük és aszerint éljünk. Ha gondoskodtál értelmünk megvilágosításáról, ne hagyd el szívünket, melyet a bűn vágyai ostromolnak.

EVANGÉLIUMRA.

A pap az Oltár közepére megy, mélységesen lehajol, a „munda kor meum.” (Tisztítsd meg szívemet) kezdetű imát mondja. Kéri abban az Ur-istent, hogy méltón hirdethesse az Evangéliumot. Az Evangélium kezdetén keresztet vetünk homlokra, szájra és szívre, jelezve, hogy gondolattal, szájjal és szívvel az Evangéliumé vagyunk. Ekkor feláll mindenki.

Engem is Uram, kiválasztottál arra, hogy szentországod polgára legyek, pedig mennyi készséges akarat hervad el a hitetlenek között, kiknek, ha felvirradt volna az Evangélium országa, örömmel állottak volna szolgálatodba. Fogadd hálámat e nagy kegyedért, de add, hogy jövőre ez legyen zsinórmértéke életemnek.

Ne engedd, hogy valaha szégyeljem a Te szent tanításodat, hanem erősíts meg, hogy az egész világ előtt valljam, mit szívemben hiszek.

KRÉDÓ, HITVALLÁS.

Hiszem, — édes Istenem, mindazt, amit Te kijelentettél, amit a Te szent Fiad Jézus Krisztus tanított, amit az apostolok hirdettek és amit a katolikus Anyaszentegyház, hogy higgyük, elénkbe ad. Hiszem, hogy egy vagy, ó Istenem, lényegedben és három személyedben, hogy Te mindenható Atya teremtettél mindent, hogy szent Fiad megváltott bennünket a keresztfán és hogy a Szentlélek megszentelt.

Hiszem, hogy a katolikus Anyaszentegyház egyedüli az egész világon, melyet Jézus Krisztus vérével szerzett. Hiszem, hogy csak ezen Egyházban őrzik és tanítják minden csonkítás és tévedés nélkül Jézusnak szent tanítását és hogy egyedül csak ezen Egyházban vannak meg a szentségek, melyeket Megváltónk megszentelésünkre rendelt.

Hiszem, hogy csak ezen Egyházban van meg a valódi áldozat, a Szentmise. Hiszem és vallom, hogy Te igaz bíró vagy, aki megjutalmazod a jót és megbünteted a gonoszt. Hiszem a test föltámadását és az örökéletet. Amen.

OFFERTÓRIUM. (Föjlajánlás.)

Fogadd el, Mindenható Isten az Áldozatot, melyet mi méltatlan bűnös szolgálid, a pap kezei által felajánlunk Szent fölségednek.

Bocsásd meg e szentáldozat által bűneinket, hanyagságainkat, gyarlóságainkat. Áldj meg

minket, szüleinket, felebarátainkat, bajtársainkat, feljebbvalóinkat, Egyházat, Hazánkat, minden embert. Fogadd el ajándékul a mi szerető szívünket. Amen.

SZEKRÉTA, (Áldozati könyörgés).

Széttárt karokkal a könyvből imákat mond egész csendben, innen a Szekréta elevezés is. Itt mint magánegyén imádkozik. Véget ér a felajánlás. Emelkedett lélekkel készülünk fogadni a közöttünk pár perc múlva látható alakban megjelenő Úr Jézust.

Uram, Te oly végtelenül szent vagy, én pedig bűnös! Az egész föld telve van dicsőséggel, egyedül szívem üres, ó töltsd meg azt kegyelmeddel, hogy általa is dicsérve és magaslatva légy, mert méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mi Neked mindenkor, mindenben és mindenütt hálákat adjunk.

Uram közeledik szeretetednek legdicsőbb csodája, melyet az emberek kezébe adtál. A kenyér és bor Tested és Véredde fog válni. Add Uram, hogy szívem tisztább, alázatosságom mélyebb legyen, mert közénk jössz, ó nagy Isten. Légy szeretve, áldva tőlünk! Mi oly szegények vagyunk, esedezem, hogy meghallgassál. A Te jóságodba ajánlom a római Pápát, Püspökünket, kormányzónkat és mindazokat, kik imáinkba ajánlották magukat. Könyörülj az eltévelyedett embereken, könyörülj az összes híviken, hogy együtt áldhassuk jóságodat.

Átváltozás, Úrfelmutatás.

A Szentmise leglényegesebb része az Átváltoztatás, amit Úrfelmutatásnak is mondunk. E képnél a pap egészen Isten eszköze lesz. Az Átváltoztatást tehát Jézus végzi, a papot eszköznek használja. Kezébe veszi a pap az ostyát (kenyret), mélységedett lélekkel készülünk fogadni a közöttünk pár sen meghajol a fehér kenyér fölé és rámondja a szentírás szavait: „Hok eszt enim korpusz meum“. Ez az én Testem, ezután megáldja a kelyhet, föléje is mondja: „Hik eszt enim kálkisz szangvinisz mei...“ Ez az én Vérem kelyhe.

Ima a Szent Ostya felmutatásakor.

Jézusom, Neked élek! Jézusom, Neked hallok! Jézusom! Tiéd vagyok, élve-halva. Amen.

A Szent Kehely felmutatásakor.

Szent véreddel tisztíts meg engem! Szent véreddel ments meg engem és sokat vérzett édes Hazánkat. Amen.

Átváltozás, Úrfelmutatás után.

Az átváltozás után kitért karokkal kéri az Istent, hogy fogadja kegyesen ezen áldozatot, Aztán megemlékezik a holtakról.

PÁTER NOSZTER, (Miatyánk...)

Itt veszi kezdetét az előkészület a Szentáldozáshoz. Erre az imára maga az Úr Jézus tanította meg az embert.

Miatyánk... Szabadíts meg minket, Uram, minden mult, jelen és jövő rossztól. A boldog-

ságos és dicsőséges, mindenkor Szűz Mária, Istennek szülőanyja és boldog apostolaid, Péter és Pál, meg András, valamint minden Szenteid közbenjárására adj kegyesen békét napjainkban, hogy irgalmad segítségével a bűntől mindig mentek és minden háborítástól biztosak legyünk, Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus a Te Fiad által, Aki Veled él és uralkodik, a Szentlélekkel egyetemben, Isten. Mindörökkön örökké. Amen.

KOMMUNIO, (Szentáldozás).

Isten Báránya, Aki elveszed a világ bűneit: Irgalmaz nekünk! Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval monddad és meggyógyul az én bűnös lelkem.

Hiszem és vallom, ó legkegyesebb és legédesebb Jézusom, hogy az Oltáron a legméltóságosabb Oltáriszentségben igazán és valóban jelen vagy. Szeretlek Téged. Mindenek felett és ezen szeretetből megbánom bűneimet és Téged szívembe fogadni óhajtalak, hogy azt szent malasztoddal gazdagítsad.

Minthogy azonban nem vagyok méltó, hogy Veled szentségileg egyesüljek, jöjj legalább lélekben hozzám és tisztíts, erősíts meg bőséges ajándékkal. Édes Jézusom, a Te isteni szívednek ajánlom minden gondolatomat, ne vállalj meg tőlem soha és ne engedj többé megvállnom tőled. Amen.

POSZTKOMMUNIO, (Áldozás után).

Hálákat adok Neked, jóságos Istenem, hogy e Szentmiseáldozatban részt vehettem. Bocsásd meg, ha esetleg akaratomon kívül szórakozottságommal megbántottalak.

Eltökélem magamat, hogy a jövőben semmi bűnt elkövetni nem fogok. Gondolataimban, szavaimban és cselekedeteimben mindig vigyázó és éber leszek, hogy e szentáldozat által nyert kegyelmeket el ne veszíthessem.

Erősíts meg engem föltett jószándékomban, támogass gyengeségemben, hogy kötelességeimet a Te dicsőségedre és lelkem üdvösségére mindenkor híven teljesíthessem. Jézus és Mária legyenek velem, hogy ezen elhatározásomat megtarthassam. Amen.

SZEMTMISE VÉGÉN.

Imádkozzunk édes Hazánkért!

Emlékezzél Nagyasszonyunk arra a szent jelenetre, amikor első koronás királyunk, Szent István, Tenéked ajánlotta fel önmagát, koronáját és országát!

Te jóságosan fogadtad a felajánlást és a későbbi századokban, a tatárjárásban, a török-dúlásban és egyéb veszedelmek idején tanúsított jóságod bizonyítja, hogy valóban Védőasszonya voltál országunknak!

Nagyasszonyunk, Te tudod, hogy édes Hazánk a nagyháborúk vérvesztéseitől és a for-

radalmaknak Istent és Hazát megtagadó gyűlöletétől végveszedelembé jutott!

De mi rendületlenül hisszük és valljuk, hogy Te nem engeded nemzetünket elpusztulni!

Ettől a szent bizalomtól bátorítva kérünk Téged: küldj segítséget a magasból, hogy itt a Duna-Tisza medencéjében és a Kárpátok alján sínylődő magyarjaid jobb jövőhöz, a régi boldog Hazához jussanak és annak városain és falvain, hegyein és völgyein új boldog évezredekben át áldhassanak és Védőasszonyunknak magasztalhassanak Téged!

*

Urunk-Istenünk, hallgasd meg könyörgésünket!

És eső kiáltásunk jusson Te eléd!

Adj, Urunk, bölcsességet Kormányzónknak!

Adj türelmes egyetértést népünknek!

Adj önzetlen hazaszeretetet vezéreinknek!

Hatalmas segítségeddel áldd meg Dicső Honvédségünket, hogy mindenkor diadalmasan harcolhassa meg harcait édes Hazánkért!

Amen.

SZENTGYÓNÁSI ÉS ALDOZÁSI IMÁDSÁGOK.

Magyarázat.

Édes Testvéreim! Van az emberiségnek egy nagyon régi éneke, mely bölcsödala és búcsú-

atója. Ez az ének a szív érzelmeiben hangzik és szól a megbántott Istenről, az elveszett boldogságról. Az ember keresi az Istent, mert elvesztette, keresi az Ő engesztelését, bocsánatát, mivel megbántotta. Erre segíti az embert a Szentgyónás, hol térdrehullva könyörög, bánattal teli szívvel kéri az Istent, hogy legyen az övé s az elveszett boldogság, az édes egyesülés Krisztussal a Szentáldozásban hozza vissza a lélek örömét.

Az ember elveszti az Istent a bűn által, megtalálja, megtartja a szeretet által a szentáldozásban.

Tudd meg tehát mily kimondhatatlanul, mily súlyos megbántása az Istennek a bűn! A legnagyobb rossz a világon. Azt bántod meg bűnrel, Aki téged mindenekfölé helyezett, amidőn a keresztet hordozta érted, mindnyájunkért.

Tekints föl a keresztfára, nézd meg: van-e nagyobb fájdalom, mint az Ő fájdalma? Testvérem, a bűn által Krisztust szegezted a kereszt-hez, fájdalmát fájdalmasabbá teszed, mert tagadod uralmát, tagadod hatalmát, jogát és szentségét, fellázadsz s pártütő leszel. Nem folytatom, borzad a lelkem, vérzik a szívem, mert erre csak az elvetemült ember tud képes lenni.

Látod, az Úr Jézus még ezeketán is tudja szeretni az embert, rendeli részére a bűnbánat szentségét, hogy visszatérhessen Hozzá. Így szól apostolaihoz: „Vegyétek a Szentlelket, akiknek megbocsájtjátok bűneiket, megbocsáttatnak nekik és akiknek megtartjátok, meg vannak

tartva" (Szent János 20, 22—23). Végtelen nagy hatalmat ad az Ő apostolainak és ezek utódjainak a fölszentelt papoknak: megbocsájtani—fölmementeni vagy elítélni a bűnös embereket

Mi tehát a Szentgyónás?

A lélek alázatos vallomása, bánata, erős fogadása és a megsértett Istennek adott elégtétel.

Testvérem! Milyen ember vagy te? Bűnös ember? Az vagy! Ne szégyeld bevallani. Nézd testvérem, az Isten nagyon szeret téged és akar üdvözíteni, tiéd akar lenni, légy tehát te is az Ővé és térj vissza Hozzá. Vár téged! Ne félj Tőle, használd ezt a nagy kincset, a Szentgyónás szentségét. Mosd magad tisztára benne. Boldog leszel, ha Isten a pap szája által azt mondja majd: „Megbocsájtatnak neked a te bűneid, menj és többet ne vétkezzél.”

Előkészület a szentgyónáshoz.

Legelőször is térj magadba, kérd az édes Üdvözítőt, adjon neked szent erőt, világosítsa meg a te értelmeket, hogy megismerhessed önmagadat. Így imádkozz.

Ima.

Édes mennyei Atyám tekints le reám, adj nekem szent kegyelmet, hogy a Szentgyónás szentségéhez méltóképpen járulhassak. Sokszor tettem ígéretet, hogy hűséggel fogok Neked

szolgálni, de akaratom gyöngé volt, nem tartottam meg szent törvényeidet, azokat megszegtem. Téged igen megbántottalak.

Tudom, Uram, hogy vétkeztem. Nyugtalan az én lelkem, s addig nem is nyughatik meg, míg csak a bűnbánat szentsége vétkeim szennyét le nem mossa, s Te nekem újra meg nem bocsájtol. Érzem gyöngeségemet, érzem, hogy a bűn örvényéből csak a Te jóságod segítségével tudok kiemelkedni.

Visszaéltem a Te jóságoddal, a Te szeretetteddel. Ó én szerencsétlen bűnös, hogy bátor-kadjam mégegyszer kegyelemért Hozzád folyamodni?

Jöjj el Szentlélek-Úristen, világosítsd meg értelmemet, semmisítsd meg bennem az önszeretetet, hogy minden rossz tulajdonságomat megismerjem.

A LELKIISMERET MEGVIZSGÁLÁSA. LELKITÜKÖR.

A lelkiismeret megvizsgálása. Lelkitükör.

Ezen fönti imádság után vizsgáld meg magad alaposan. Ne félj, ne légy részrehajló, hanem a legszigorúbb ítéletet tarts magad felett. Elsősorban is arról gondolkozzál, mikor és hogyan gyóntál utoljára? Nem felejtettél-e el valami halálos bünt szándékosan? Elvégezted-e a lelkiatyád által feladott elégtételt? Mit vétettél

gondolattal, szóval, cselekedettel, avagy kötelességeid elmulasztásával? Menj végig Istennek tizarancsolatán, az Anyaszentegyház öt parancsolatán és a hét főbűnön, kérdezd meg magadtól: hogyan, hányszor vétkeztél?

Isten első parancsolata ellen ?

Nem mulasztottam-e el hosszabb időn át a rendes napi imádságokat? Szent dolgokkal nem űztem-e tréfát? Kétkelkedtem-e avagy zúgolódtam-e az Isten akarata ellen?

Isten második parancsolata ellen ?

Káromkodtam-e? Nem mondtam-e ki Isten vagy a szentek nevét tiszteletlenül? Átkozódtam-e? Esküdtem-e könnyelműen vagy éppen hamisan? Nem szégyeltem-e jámbor dolgokat cselekedni? Istennek tett fogadásomat megtartottam-e?

Isten harmadik parancsolata ellen ?

Hallgattam-e vasár- és ünnepnapokon Szentmisét? Hányszor mulasztottam el ok nélkül? Nem voltam-e a templomban áhitat nélkül avagy illetlen viselkedésű?

Isten negyedik parancsolata ellen ?

Hogyan viselkedtem szüleimmel, felebbvalóimmal szemben? Engedelmeskedtem-e parancsaiknak? Kivántam-e nekik rosszat?

Isten ötödik parancsolata ellen ?

Durván bántam-e másokkal? Verekedtem? Gyűlölködtem? Haragot tartottam? Irigykedtem? Mértéktelen voltam? Életemet nem tettem-e ki valamilyen veszedelemnek ok nélkül? A bajtársaim vagy más felebarátaim közül nem tanítottam-e avagy nem csábítottam-e valakit bűnre?

Isten 6-ik és 9-ik parancsolata ellen ?

Illetlen dolgokat gondoltam-e? Illetlent kívántam-e? Illetlent beszéltem-e? Olvastam-e ilyenmű könyveket? Énekeltem-e illetlen dalokat? Követtem-e el illetlent magammal vagy másokkal? Hallgattam-e szívesen illetlen beszédeket? Romlott társakkal barátkoztam-e?

Isten hetedik és tizedik parancsolata ellen ?

Loptam-e? Hozzányultam-e engedély nélkül valamihez, ami nem az enyém? Nem sajátítottam-e el kincstári tárgyakat avagy nem károsítottam-e meg bajtársaimat?

Isten nyolcadik parancsolata ellen ?

Hazudtam-e? Ok nélkül gyanúsítottam-e valakit? Kibeszéltem-e másnak a hibáit? Megrágalmaztam-e valakit? Beszéltem-e fellebbvalóimról vagy bajtársaimról rosszat?

Az Anyaszentegyház öt parancsolata ellen?

Elvégeztem-e a húsvéti Szentgyónást? Betartottam-e egyéb tekintetben az Egyház parancsait?

Vétkeztem-e főbűnökkel?

Voltam-e kevély, iszákos, lusta? Nem hanyagoltam-e el az én kötelességemet? Elláttam-e lelkiismeretesen szolgálatomat?

Ha talán még akadnak olyan bűnök, amelyek itt fölemlítve nincsenek, gyónd meg azokat is őszintén lelkiatyádnak.

Bánat és erős fogadás.

Miután a szigorú vizsgálatot önmagaddal szemben elvégezted, a gyónás szentségének legfontosabb részéhez jutottál és pedig a bánat és erős fogadáshoz. A bánat a vétkező szabadakaratnak, dísze, virága, a szívnek könnyes fájdalma, szomorkodás, utálat, elfordulás a bűntől, vágyódás az igaz jó felé. Egy valóságos erő a bánat, amikor a lélek mélységéből nyögi a lélek „vétkeztem, Atyám az ég ellen és Teellened.”

A bánat felébresztése után menj el a lelkiatyádhhoz, töredelmes szívvel, alázatos lélekkel valld be a bűneidet.

A Szentgyónás végzése.

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen. Gyónom a mindenható Istennek

és neked lelkiatyám Isten helyett, hogy kiskoromtól, vagy utolsó gyónásomtól fogva ezeket a bűnöket követtem el. *(Itt elszámolod bűneidet és utána mondd:)*

Teljes szívemből szánom és bánom minden bűnömet, mert azokkal a végtelen jó és szeretetreméltó Istenemet megbántottam. Erősen fogadom, hogy többé nem vétkezem és a bűnre vezető alkalmat is elkerülöm. Kérek üdvös elégtételt és fölödozást.

(Ezen buzgósággal elmondott ima után figyelemmel hallgasd meg a gyóntató atya intelmeit. Vess magadra keresztet, menj szépen helyeáre és végezd el a feladott imákat.)

Imádság a Szentgyónás után.

Fogadd kegyesen, édes Istenem gyónásomat, a mindenkoron seplőtlen boldogságos Szűz Máriának, a Te Anyádnak és minden szenteknek érdemeiért.

Ha pedig valami hiányzott most vagy egyébkor az igaz bánatomból a teljes és tiszta gyónásból: pótolja azt szent kegyelmed és irgalmad. Bocsásd meg nekem, Istenem, minden vétkeimet, és öntsd szívembe a Te jóságos szent kegyelmedet.

Ó irgalmasság Istene, édes Jézusom, teljes szívemből és lelkemből hálát adok Neked, hogy ez órában ismét megoldottad bűneimnek kötelékét és az örök kárhozat veszedelméből megszabadítottad lelkemet. Amen, Miatyánk... Üdvözlégy Mária...

Imádság a Szentáldozás előtt.

Kegyes Jézusom! Íme lelkem a bűnök terhétől megszabadulva, asztalodhoz vágyódik, hogy szentséges tested és véred által megerősödvén és Veled legbensőbbben egyesüljön, örökké Nálad maradhasson és egyedül Neked élhessen.

Mély alázattal imádlak Téged e csodálatos szentségben, amely hitünk legszentebb titka, legfőbb engesztelő áldozat bűneink bocsánatjára és minden kegyelem záloga, az Isten szeretetének imálandó emléke, lelkünk eledete és az örökélet biztosítója.

Ó szeretett Jézusom! Én ugyan méltatlannak ismerem magamat arra, hogy Téged, Uramat és Istenemet, magamhoz vegyelek, de bizom végtelen irgalmasságodban, hogy szent asztalodtól nem taszítasz el engem, hanem inkább szent tested-véreddel az örökéletre táplálni fogsz. Jöjj, ó Jézusom, térv szívembe, erősíts és tarts meg kegyelmed által. Amen.

(A Szentáldozás előtti pillanatban mondd háromszor):

Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondjad és megögyöl az én lelkem.

Imádság a Szentáldozás után.

Te mondtad Uram! „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne”. (Szt. János 6. 57.) Én akarom, hogy Te bennem lakozzál és én pedig a Te szeretete-

tedben éltem végéig megmaradhassak. Ó Jézus, én Uram Istenem! Akit az egész világ magába fogadni nem képes, bűnös szívembe Magadnak lakhelyet választottál.

Ó véghetetlen szeretet, magasztallak Téged e nagy kegyességedért. Mivel háláljam én meg e nagy jótéteményt? Mily áldozat lehetne Előted becsesebb, mint szívem áldozata? Fogadd ezt tehát édes Megváltóm, amelyet ezután minden bünszennytől meg fogok óvni és az Irántad égő szeretetem szent tüzét szorgosan ápolni fogom, hogy hálámat ezáltal bebizonyítsam.

Neked ajánlom tehát, ó Uram s Istenem, lelkemet-testemet, gondolataimat, szavaimat és cselekedeteimet. A Te törvényed szent lesz előttem, parancsaid teljesítése pedig örömömré és gyönyörűségemre fog szolgálni.

A Szentolvasó imádsága.

A Szentolvasó imádsága a legszebb imák egyike, amelyet Szűz Mária tiszteletére szoktak imádkozni. Legyen neked is, testvérem, egy megszentelt rózsafüzéred, hogy bármikor elővehesd és elimádkozhassál rajta egy-egy szakaszt. A Szentolvasó Szűz Mária diadaljelvénye volt, amely ott volt dicső őseink kardmarkolatján a Haza védelmére.

Hogyan kell végezni?

A kereszttetés után elmondassz egy Hízszekegyet, egy Miatyánkot, három Üdvözlégy

Máriát a kérésekkel és egy Dicsőséget. Erre következik az öt tized a szent titkokkal. Minden tized áll egy Miatyánkból, tíz Üdvözlégyből és egy Dicsőségből. A kéréseket és titkokat az Üdvözlégyben „Jézus” neve után kell mondani.

A) Az öröndetes olvasó kérései és titkai.

(Adventtől nagyböjtig.)

Kérések :

- Aki hitünket növelje.
- Aki reményünket erősítse.
- Aki szeretetünket tökéletesítse.

Titkok :

- Akit Te, szent Szűz a Szentlélektől fogantál.
- Akit Te, szent Szűz, Erzsébet látogatván, hordoztál.
- Akit Te, szent Szűz, e világra szültél.
- Akit Te, szent Szűz, a templomban bemutatál.
- Akit Te, szent Szűz, a templomban megtaláltál.

B) A fájdalmas olvasó kérései és titkai.

(Nagyböjttől Húsvétig.)

Kérések :

- Aki megvilágosítsa értelmünket.
- Aki tökéletesítse akaratunkat.
- Aki erősítse emlékezetünket.

Titkok :

- Aki érettünk vérrel veritékezett.
- Akit érettünk megostoroztak.
- Akit érettünk tövissel koronáztak.
- Aki érettünk a keresztet hordozta.
- Akit érettünk keresztre feszítettek.

C) A dicsőséges olvasó kérései és titkai.

(Húsvétól Adventig.)

Kérések :

- Aki irányítsa gondolatainkat.
- Aki igazgassa szavainkat.
- Aki kormányozza cselekedeteinket.

Titkok :

- Aki halottaiból feltámadott.
- Aki a mennybe fölment.
- Aki nekünk a Szentleket elküldötte.
- Aki Téged, szent Szűz, a mennybe fölvelt.
- Aki Téged, szent Szűz, a mennyben megkoronázott.

Imádság Szűz Máriához.

Üdvözlégy mennyország királynéja, irgalmasság Anyja, élet, édesség, reménység, üdvözlégy! Hozzád kiáltunk, Évának számkivetett fiai; sírva és zokogva Hozzád sóhajtunk e siralom völgyéből, fordítsd ránk irgalmas szemeidet és Jézust, a Te méhednek áldott gyü-

mölcset nekünk az élet után, mutasd meg, ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária!

Emlékezzél meg, kegyes Szűz Mária, hogy sohasem lehetett hallani, hogy Te valakit magára hagytál, aki oltalmadat kérte és segítségért Hozzád könyörgött. Ilyen bizalomtól lelkesítve sietek Hozzád, ó szűzek Szűze, jóságos Anyám!

Hozzád fordulok és színed előtt sóhajtvá állok, én szegény bűnös. Ne vesd meg könyörge­semet, ó Anyja az örök Igének, hanem hallgass reám kegyelmesen és hallgass meg engem. Amen.

Ima az elesett hősökért.

Örök mindenható Isten! Nagy alázattal borulunk le szent Főlséged előtt, hogy a világháború harcterein elesett hős testvéreinkért könyörgjünk. Te láttad az ő küzdelmeiket, szorongatataisaikat, szenvedéseiket és vérük hullását: irgalmazz és adj nyugvóhelyet nekik az örök béke­ség honában. A Te kegyelmedbe ajánljuk őket, Urunk Istenünk, ismerd el magadéinak teremtményeidet, ne emlékezzél meg vétkeikről, amelyeket a meg gondolatlan­ság mámorában és a rossz kívánságok hevében követ­tek el, s örvendeztesd meg mindnyájukat szent színed látásával.

Kegyes Megváltó Úr Jézusunk, Te mondotad: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mintha valaki az ő életét adja barátaiért.”

(János 15., 13.) Akikért most imádkozunk, azok nem kímélték önmagukat, sőt életüket és vérüket áldozták érettünk a mi javunkért és épségünkért. Tekints azért reájuk kegyes arccal, ó isteni Üdvözítőnk, részesítsd őket a Te drágalátos kereszthalálo­d­nak érdemeiben.

Jóságos mennyei Atyánk, nézz irgalmas, könyörülő szeretettel elesett hőseink szeretteire. Ne engedd, hogy úgy szomorkodjanak, mint akiknek nincs reménységük, hanem fordítsd orcájukat az égi Jeruzsálem felé. Enyhítsd gyötrő fájdalmukat és támogasd őket kegyel­meddel, hogy bölcs végzésidein megnyugodva, alázattal mondják: Az Úr adta, az Úr elvette; legyen áldott az Ő szent neve!

Nekünk, mindnyájunknak pedig add, hogy ezt a drága vérrel megszerzett és megvédelmezt Hazát odaadóan és önfeláldozóan szeres­sük, érte dolgozni meg ne szűnjünk; add, hogy a hősök véréből és áldott emlékéből a komoly kötelességteljesítés, a hősie­s áldozatosság, az Istenfélelem és emberszeretet szelleme áradjon ránk; adj csüggedtelen szívét, hogy a világháborúban elesett hőseink és jámbor nagyjaink példáján felgerjedve és megszentelve, mindenben a Te szent tanításaid szerint éljünk s így a Te szent tetszésedet megnyerhessük.

Könyörülj rajtunk, Uram; könyörülj rajtunk, s emelj fel bennünket, a Te lesujtott népedet!

Téged pedig, Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátronánk, nagy inségben lévén, így szó-

lít meg hazánk: Magyarországról, romlott ha-
zákról, ne feledkezzél el szegény magyarokról.
Amen.

Beteg bajtársamért, vagy hozzám tartozómért.

Tekints Uram kegyelmesen... szolgálra, kit
a szenvedés keresztyével látogattál meg. Aláza-
tos esedezésünkre kérlek Uram, szüntesd meg
betegségét, enyhítsd szenvedéseit, Te segíts
viselni neki keresztyét s engedd, hogy e testi
bajt szent akarotodban való megnyugvással
viselve, az lelki hasznára váljék. Amen. Mi-
atyánk... Üdvözlégly Mária...

Szülőkért.

Édes Istenem, ki szüleim által adtad életemet,
hallgasd meg könyörgésemet azokért, akiket
Te adtál nekem. Áldd meg atyámat, anyámat,
s esedezve kérlek, tartsd meg őket minél tovább
számomra. Adj nekik egészséget, boldogítsd
földi életüket, segíts engem kegyelmeddel, hogy
szeretetémmel és jóságommal hozzájárulhassak
boldogításukhoz. Áldd meg szüleim munkáját,
örömeit, enyhítsd fáradságaikat, vigasztald
meg őket szenvedéseikben és légy segítségükre
szükségükben. Amen. Miatyánk... Üdvöz-
légy...

Gyermekekért.

Mennyei szent Isten! Mély alázattal leború-
lok Előtted és kérlek, hogy gyermekeimet áldd

meg a Te jóságos szeretetteddel. Engedd, hogy
miként a Te szent Fiad növekedett bölcsesség-
ben és kedvességben Előtted és az emberek
előtt, úgy növekedjenek ők is a Te szereteted-
ben.

Add nekik a hála lelkületét, hogy Téged e
földön mindig szeressenek és szent Nevednek
dicsőségére éljenek a szent hitben és Egy-
házadnak büszkeségei legyenek.

Adj nekik Uram jó szívet, hogy a szülőket
szeressék, s hogy Téged soha el ne hagyjanak.
Amen.

Testvérekért.

Édes Istenem, Atyai oltalmadba ajánlom
azokat, akiket a vér kötelékével oly szorosan
hozzám fűztél. Esedezve kérlek, légy irgalmas
Atyja testvéreimnek, fejleszd lelküket az erény-
ben, vezérelj útjukat a földi boldogulásra és
erősítsd lelki életüket a mennyország felé. Hall-
gasd meg testvéreimért esdő imámat főként
abban, hogy... (itt nevezd meg kérésedet.)

Add Uram, hogy mi, kik e földön testvéri
szívvel szeretjük egymást, egykor az örök sze-
retetben találkozhassunk Urunk, Jézus Krisztus
által. Amen. Miatyánk... Üdvözlégly...

Családomért.

Űr Jézus, Te, ki harminc évi életeddel szen-
telted meg a családi életet, tekints kegyesen az
én családomra is. Alakítsd át hajlékunkat a
názáreti hajlék másává. Önts belé Szívedből

a szeretet és béke szellemét. Segíts anyagi szükségünkben, áldd meg terveinket, kösd össze megértésben szíveinket, add, hogy már a földön a Te szeretetedben és követésedben, a másvilágon pedig a mennyei boldogságban találkozhassunk. Amen. Miatyánk... Üdvözlégység...

Barátokért, rokonokért.

Úr Jézus, Te adod a szívünkbe a szeretet lángját. Te hallgasd meg könyörgésemet is azokért, akik iránt nagyobb szeretet lángja ég szívemben. Áldd meg őket, segítsd testi-lelki szükségükben, vezérelj őket az üdvösség útján, fordítsd az ő szeretetüket lelki javamra, hogy Tebenned szeressük egymást most és az örökkévalóságban. Amen. Miatyánk... Üdvözlégység...

Felebbvalókért.

Úristen, kitől adatott minden hatalom, Tőled fogadom és ajánlom azokat, kiket fölém rendeltél. Áldd meg szándékaikat és munkáikat, hogy a Te szellemedben, Neked tetsző módon gyakorolják hivatásukat. Add nekik a kegyelmet, hogy mindazoknak, kiket vezetnek erényben példaképpül szolgálva, őket is a mennybe vezessék és maguk is odajussanak Krisztus Urunk által. Amen.

Alattvalókért.

Neked ajánlom Úr Jézus azokat, kiket az én szolgálatom alá rendeltél. Te adtad nekem őket,

én meg visszaadom Neked e lelkeket azzal, hogy Szívednek szentelem őket. Segíts, kérlek, hogy erényben jó példát adhassak, segíts, hogy a reámbizottakat a Te kegyelmeddel Hozzád vezethessem. Önts szeretetet szívembe irántuk, áldd meg az értük és velük folytatott munkámat, hogy egykor a Te szavaiddal mondhasam: egyet sem vesztettem el azok közül, kiket nekem adtál, kiket alámrendeltél. Amen. Miatyánk... Üdvözlégység...

Az emberi nem felajánlása Jézus szentséges Szívének.

(Elmondandó Jézus királyságának ünnepén, minden év október hó utolsó vasárnapján.)

Ó édes Jézusom, az emberi nem Megváltója, tekints reánk, kik oltárod előtt alázatosan leborultunk, Tied vagyunk, Tied akarunk lenni. Hogy azonban Veled szorosabban egyesülhessünk, ime, ma mindegyikünk önként felajánlja magát szentséges Szívednek. Sokan Téged meg sem ismertek, mások parancsaidat megvetették és maguktól eltaszítottak Téged. Könyörülj mindezekben, ó jóságos Jézus és öleld valamenynyit legszentebb Szívedhez. Légy Királya, ó Urunk, nemcsak a hívőknek, akik sohasem pártolnak el Tőled, hanem a tékozló fiúknak is, akik elhagytak. Add, hogy ezek mihamarabb visszatérjenek az apai házba s éhen és szomjan el ne pusztuljanak. Légy királya azoknak is, akiket tévedés megejtett, vagy szakadás elválasztott, s hívd vissza őket az igazság rév-

partjára és a hit egységébe, hogy rövidesen egy akol legyen és egy pásztor. Légy királya mindazoknak, akik még a bálványimádás és az izlám sötét árnyékában ülnek. És ne vonakodjál őket a Te világosságodba elvezetni. Tekints végül irgalmas szemmel annak a népnek fiaira, amely sokáig választott néped volt. Az a vér, amelyet egykor magukra kívántak, hulljon rájuk is, mint a megváltás és az élet keresztsége.

Adj Urunk, Egyházadnak biztos és teljes szabadságot, minden népnek békét és rendet. Tedd, hogy az egész földkerekség egy szózat-tól visszhangozzék: Üdv az isteni Szívnek, amely által üdvösségünk támadt; dicsértessék és áldassék mindörökké. Amen.

IMÁDSÁGOK HÁBORÚ IDEJÉN.

Ütközet előtt.

I.

Jézus Krisztus, élet-halál Ura, — ne hagyj minket magunkra! — Áldd meg fegyvereinket, — hogy legyőzhessük elleneinket!

II.

Neked ajánlom, Uram, testem-lelkem, — legyen Tied egész életem. — Teljesedjék be rajtam szent akaratom, — hisz, édes Istenem, Tied vagyok.

III.

Uram Jézus, légy velem, — én egyetlen mindenem! — Érted élek, Érted halok, — szent Hazámért Tied vagyok!

Ütközet közben.

I.

Uram, legyen meg a Te szent akaratom!

II.

Istenem! Erősíts meg e nehéz órában!

III.

Magyarok Nagyasszonya! Könyörödj éretünk!

IV.

Jézus Szíve, oltalmaz engem!
Jézus Szíve, fogadj be engem!

V.

Szűz Mária édes Szíve, légy az én menedé-
kem!

Ütközet után.

Mindenható Atyám! Köszönöm, hogy mellettünk állottál az elmúlt nehéz órákban és napokban. A Te erős védelmednek köszönhetjük, elsősorban e diadalt, amely megalázta ellenségeinket. Szívünk mélyéből adunk ezért hálát Neked, ó jóságos Isten! Míg élek, mindig Neked kívánok ezentul szolgálni, hogy hálát adhassak nagy kegyelmedért. Állj mellettem ezután is végtelen jóságoddal és állj igaz ügyünk mellett mindenható erőddel, hogy e szörnyű háborút mielőbb diadalmas béke kö-

vethesse. Adj elesett bajtársaimnak örök nyugodalmat, a sebesülteknek pedig enyhítsd fájdalmaikat, vigasztald és gyógyítsd meg őket, a mi Urunk Jézus Krisztus érdemeiért. Amen.

Menetelés közben.

I.

Istenem! erősítsd lelkemet, — hogy hüen tartsam eskümet.

II.

Jézusom! adj erőt elviselni a fáradoalmakat, — hogy szívből teljesíthessem a parancsokat!

III.

Adj Jézusom! alázatos, béketűrő szívet, — és ha úgy tetszik, véd meg életemet, — hogy a harcok után viszontláthassam szeretteimet.

IV.

Vezesd győzelemre fegyvereinket, — ne hagyj elveszni reménységünket! — Ki szent véreddel minket megváltottál, — hisszük, hogy jószággal mellénk állottál!

Az őrhelyen.

I.

Adj nekem édes Istenem éber figyelmet, — hogy el ne veszítsem drága szent hitemet. — A haza boldogságát őrzöm e szent helyen, — hogy mindnyájunknak szebb jövője legyen.

II.

Szűz Mária édes Anyám, légy mellettem, — ne hagyj elveszni türelmem! — E szolgálattól függ sok-sok ember élte, — magyarok Nagyasszonya támogassál érte.

Ima az otthonmaradottakért.

Hadak Ura Isten! Főlséges Isten, mindnyájunk jószágos Atyja! Szülőt, testvért, családi otthonot hagytam el. Szent akaratod szerint azokat védeni táborba szállottam. Hideget, fáradságot és éhséget, ellenség haragját értük viselem s ha kell a legnagyobbat: az életemet is kész vagyok értük feláldozni.

Innen intézem Hozzád alázatos imámat, hogy apám, aki otthon a család gondját-baját fáradt vállain hordozza, Benned bízzék, kifürkészhetetlen akaratodban mindig megnyugodjék.

Erősítsd meg édes jó anyám szívét: könnyei közt vigasztald meg! Imáját, melyet a harc vesztélyében álló fiáért, érettem, anyai meleg lelkéből Hozzád küld, kegyesen hallgass meg.

Adj erős lelket hitvesemnek, hogy egyedüliségben ne csüggedjen. Világosítsd föl, hogy kis családomat jól nevelje, jószágomat, vagyonomat megőrizze. Hitvesi hűséggel védje esküjét és a család szent küszöbét.

Imádságos lélekkel ajánlom atyái szeretetedbe gyermekeimet. Isteni kegyelmed helyettem vezesse, atyái áldásod helyettem ölelje, dédel-

gesse őket. Világosítsd értelmüket, erősítsd akaratukat a jóra, hogy édesanyjuk gondja-terhe könnyebb legyen s majd szent Egyházunknak és édes Hazánknek legyenek édes reménysége.

Arámért is esedezem Uram! Őrizd meg szívében azt a szent érzelmet, melyet irántam benne ébresztettél. Tiszta érzelmünkkel egymáshoz való ragaszkodásunkban vezess el az oltárig, ahol az örökkévalóságod áldását vesszük.

Minden rokonért, ismerősért imádkozom Hozzád, Uram! Acélozd meg mindnyájunk lelkét a hitben, hogy bizva bizzanak: gondok és terhek alatt meg ne torpanjanak, hanem nagy kö-zös lélekkel vigyük a keresztény magyar keresztet a Golgotáig, — szent akaratod beteljesedéséig.

Azután add meg hűségünk, hitünk, bizodal-munk jutalmát. Amen.

MÁSODIK RÉSZ.

Tanítások

A vallásról.

Embert Isten nélkül elképzelni nem lehet. Valahol, akár az égben, akár a földön, akár a csillagok között, akár a föld göröngyén, de

neki Isten kell. Az ember Istent kereső lény és csak akkor boldog, ha értelmének minden gondolatával, szívének összes érzelmeivel, akaratának minden hevével egy Istenben meg tud nyugodni.

Embert függés nélkül elképzelni lehetetlen, vagy függ az Istentől, vagy a föld sarától, a nyomorult embertől: csúszik-mászik egy ember előtt, de valakitől függnie kell, mert az ember teremtmény. Felhozhatod Szűz Mária tökéletességét, a legtökéletesebb angyalt, a szenteket, teremtvé vannak s én is, te is, miért is függ-nünk kell egy felsőbb hatalomtól, mely nem teremtmény, hanem teremtő, szóval szükséges, hogy legyen Istenem, Akitől okvetlenül függe-nem kell.

Ha Istent választod, Ő előtte járj hódolat-tal, életednek nagyságát, boldogulását és di-csőségét találd meg, ha pedig a föld sara után kapsz, akkor sár lesz belőled. Ezt az Is-tentől való függést fejezi ki a vallás, az ember, mint teremtmény meghódol az ő Teremtője, Is-tene előtt, magát törvényeinek, intézkedéseinek, parancsainak alárendeli, mondván: „Uram, le-gyen meg a Te akaratod!”, ez az, amit mi val-lásnak nevezünk. Nem más tehát, mint meg-vallása az Istennek, törvényeinek teljesítése ál-tal. Egy aranyfonál, mely gondolatomat, akara-tomat, cselekedeteimet összeköti az Istennel, az én Teremtőmmel.

A katolikus vallás az élet vallása, mely megadja az embernek azt a világlátást, azt

az erkölcsi erőt, amelynek segítségével megérinti a létnek, az életnek, a szenvedésnek s a küzdelemnek az értékét. Hiszen azért sötétül el a legtöbb embernél az élet, azért roppan össze lelkében az életkedv, mert nem tudja miért él, miért szenved. Ez a vallás adja meg az életnek az erkölcsi tartalmat, hogy szenvedések között is megtalálja a lelki egyensúlyt.

Kérdezed talán, hogy miért szükséges a vallás? Amióta csak a történelem emlékezni tud, nemzet soha nem volt és nem is lesz vallás nélkül. Olyan a vallás az ember részére, mint a levegő. Megtörténik, hogy ideig-óráig nem törődsz a vallással, de jön az idő, amikor észreveszed, hogy Isten nélkül nem élhetsz.

Vallás nélkül nincs igazi boldogság, nincs szeretet, nincs törvénytisztelet, nincs engedelmesség, nincs bajtársiasság, nincs kötelességtudás, nincs igazság, nincs fegyelem, nincs erkölcs. Amint alap nélkül nincs ház, úgy vallás nélkül nincs lelkiismeretes, tisztességes, becsületes, erkölcsös, hazafias ember.

A vallásra szüksége van a családnak, mert amelyik családban a szülő vallástalan, ott nincs megértés, nincs boldogság, nincs szeretet, nincs áldás.

Szüksége van a vallásra a nemzetnek, mert amelyik nemzet nem az isteni törvényeken akarja felépíteni a nemzet jövőjét, elpusztul, ahogy elpusztult a római birodalom a pogány császárok alatt, mert nem tisztelte az isteni törvényeket. Szükség van a vallásra, mert egye-

dül a vallás tud nyújtani vigaszt, erőt adni a csapásokban és az élet küzdelmeiben kifáradt embert a kétségbeeséstől megmenteni.

Ismerd el tehát Istent a te Uradnak, valld meg Őt és tartsd meg parancsait. Fegyvereink igazságos győzelmét csak attól várhatjuk, ki fölöttünk az égben sorsunkat igazgatja. Mi magyarok mindig híresek voltunk vallásos érzületünkről, becsületes gondolkodásunkról. A zászlónkon Isten Anyjának, a Boldogságos Szűz Máriának van a képe, ez a zászló vezessen minket a nagy győzelemre, a nemzet fel-támadásához.

Van tehát vallás; e sötét föld és a ragyogó menny között van lépcsőzet. Az ember felmegy a hit szárnyain, Isten lejön az Oltáriszentségben. Istennek és embernek egyesülnie kell. Vallás nélkül az emberi nem egy félben maradt mű. Kell a vallás, mert az ember magasratörő nemes vágyait és Isten óhajait egyedül a vallás képes kielégíteni.

Ha nagy ember kívánczol lenni, légy vallásos, mert az igazi nagyság csak egy lehet: meghódolás az Isten előtt.

Hazaszeretet.

Az a föld, ahol először pillantottuk meg Isten napját, hol bölcsöm ringott, hol imádkozni tanított édesanyám, hol megértének, hol apáink vére folyt, s ahol majd sírjaink domborulnak, unokáink leborulnak, ott van az én

édes Hazám. Ahol születtem, hol életet nyertem, hol megpihenni jól esik, ott van az én Hazám. Ezt a földet szeretnem kell.

Nem szóval, hanem tettel. Nem kényszerből, hanem lelkem minden melegével, szívem minden dobbanásával, mert megérdemli. A világháború harcterein hősi halált halt magyar testvéreink ezt fényesen be is bizonyították: legdrágább kincsüket, életüket áldozták fel érte.

Kötelességem tehát, ha igaz magyarnak tartom magam, mindent megtenni, hogy e Haza boldog legyen, hogy hős vértanúink nyugodtan alhassák álmaikat.

A honszeretet a legszebb erény. Szorgalmas, kitartó erővel védelmezzük Hazánkat, hogy az ellenség ásta trianoni sírból új, dicsőséges ezer évre ébredjen.

Fegyelem.

Édes Hazánk boldogsága, a nemzet fiainak jövője a fegyelemtől van függővé téve. Mert ahol fegyelem uralkodik, ott van tekintély, tisztelet, ott van erkölcs, ott van hazaszeretet, ott van nemzeti érzés. De ahol kihalt az embe- rekől a fegyelem érzéke, ott megszűnt a boldogság s a nemzet fiaira az élet helyett a pusztulás vár.

Rendnek kell lenni! A rendet egyedül a fegyelem tartja fenn. Mert mi a fegyelem? Kötelességérzet és rend együttvéve. Tulajdonképpen tehát minden fegyelemnek az alapját a rend

szeretete adja meg. Rend legyen a lélekben, a családban, a társadalomban, a hazában. A rend jelenti a kötelességet, azaz hogy minden ember, legyen akár honvéd, csendőr, rendőr vagy levante, tegye meg kötelességét, töltsse be hivatását.

Te is, testvérem, tedd meg kötelességedet Istennel, önmagaddal, családdal, hazáddal szemben és akárhová állított is a parancs, teljesítsd kötelességedet, akkor rend lesz. Ha szereted a rendet, tisztelni fogod felebbvalódat s szeretni fogod őket, vagyis fegyelmezett leszel.

A fegyelem vagy fegyelmezettség nem a büntetéstől való félelem eredménye, hanem az akarat fékezése, önlegyőzés, önmegtágadás által. Miért is a fegyelem áldozatot kíván tőlem, de ez az áldozat nem az akarat puhaságát, hanem inkább annak acélosságát jelenti.

A fegyelem a nemzet életében olyan, mint a fa kérge, mert amint a kéreg megvédi a fát a kiszáradástól, úgy védi meg a nemzetet a fegyelem az elpusztulástól. Igen bölcsen mondta egy német tábornok: „a fegyelem felbontása mindig az állam szétesésének az előjele”.

1918. őszén, midőn felbomlott nálunk a fegyelem, bekövetkezett az ország feldarabolása. Most felmerül az a kérdés, hogy a fegyelem miáltal érhető el? A válasz csak egy lehet: az engedelmesség által. Az előljárók parancsa legyen szent és sérthetetlen. Nem azt kutatom, hogy miért, hanem teljesítem, mert engedelmes-

kedem. Ezt kívánja tőlem a haza érdeke és mindnyájunk boldogsága.

A fegyelemnek még igen fontos kelléke az, hogy minden ember kötelességérzetből végezze munkáját, távol minden haszonleséstől. Nem a büntetéstől való félelem miatt végzem a rámbizott szolgálatot, hanem végzem a haza iránti szeretetből. Légy mindhalálig hű a fegyelemhez és ne tántorítson el semmi attól.

Engedelmesség.

Az ember első kötelessége és boldogsága, hogy Isten legfelsőbb akarata előtt meghódoljon, mert ahol Isten akarata érvényesül, ott a boldogság honol, ahol pedig Isten akarata száműzve van, ott a bűn, a pokol uralkodik.

A valódi engedelmesség tehát a saját akaratunkról való lemondás és egy felsőbb hatalom előtti meghódolást jelent. Ez a lemondás azonban nem fosztja meg az embert az akarat szabadságától, hanem inkább megerősíti azt, mert csak arról lehet lemondani, ami van és pedig lemondok azért, hogy az Isten akarata érvényesüljön, mert az Isten akarata, törvény; ha pedig az Ő törvénye helyeztetik mindenek fölé, ott valóban megvan a boldogság. Ez már igazi engedelmesség.

Azt kérde: vajjon nem veszít-e az ember az ő nagyságából, tekintélyéből, ha meg tud hódolni egy felsőbb intézkedés előtt? Nem, mert akár Isten előtt, akár földi előjáróim aka-

rata előtt hódolok meg, különösen akkor, mikor erre egyenes parancs van, tanubizonytságot teszek a törvény iránti tiszteletemről, ami engem inkább felemel, mint megaláz.

Kötelességérzet.

Mindnyájan egy bizonyos célt szolgálunk. Ezt a célt el kell érni, ez volna mindnyájunk legfőbb kötelessége, mert az ember csak akkor lehet boldog, ha célját elérte. Ez a cél nem más, mint a boldogulás. A boldogulás felé való törtetés azonban nemcsak érzés, hanem egyúttal akarated megindítója is legyen a tevékeny munkásságra. Mindig a cselekvés a fődolog.

Mindnyájunk kötelessége a munka, munkánkkal hozzá kell járulni a társadalom közös terhéhez erőnk és tehetségünk szerint. Nagy kötelesség maga az élet is minden fáradalmával és keserűségével együtt, mert hiszen küzdelemre és nem mulatozásra született az ember. Legnagyobb kötelességünk a szeretet. Ez minden jó dolog lelke, mert aki szeret, az él és életet; aki pedig gyűlöl, az maga is lelki hulla és másokat is megfertőztet dögvészes mérgével. Kötelességünk szeretni a jó Istent, minden jónak örök forrását. Kötelességünk szeretni saját magunkat, hogy boldogulhassunk.

Kötelességünk szeretni összes embertársainkat, hogy őket is boldogsághoz juttassuk. Kötelességünk van saját testünkkel szemben, hogy munkaképességünket fenntartsuk és gyarapít-

suk. Kötelességünk van lelkünkkel szemben: minden szennytől és becstelenségtől óvjuk, tanulással és olvasással műveljük, gondolkodással gyakoroljuk, türelemmel és kitartással erősítsük. És ami jót magunknak kívánunk, azt kívánjuk felebarátainknak is. Aki mindezeket átérzi és eszerint cselekszik, abban van kötelességérzet és cselekedet.

Káromkodás.

A káromkodás súlyos nemzeti bűne a magyarnak. A káromló ember Isten főnséges személyét sérti meg. Gyalázza azt, kinek hódolat s imádás jár, piszkolja a legragyogóbb szépséget. Szent Bernandin azt mondja, hogy a káromló rosszabb az ebnél, mert az eb nem harapja meg gazdáját, ha megveri, az istenkáromló ellenben megtámadja nyelvével az Istent, akitől már sok jóban részesült.

Az ószövetség szerint az istenkáromlókat megkövezték. Bárcsak ezt tennék ma is, bizonyonnyal kevesebben követnék el e bűnt.

Testvérem, az igazságos Isten megfizet mindenkinek. El sem képzelhető, hogy büntetés nélkül hagyja a káromlókat.

A boldog emlékezetű Prohászka püspök azt mondja: „Ha káromkodást hallok, a rothadó lelkek, a rákfenés, vérbajos emberek büzét érzem” Úgy is van ez testvérem!

Esküszegés.

Általában az eskü nem más, mint magának a főnséges Istennek tanubizonyságot hívása, hogy az, amit esküvel fogadunk, úgy van és úgy lesz. Ha tehát, testvérem, akár mint katoná, akár mint más hivatású ember, megesküszöl, jól vigyázz, hogy igazat mondj és amit fogadsz, hűséggel meg is tartsad, mert az eskü téged kötelez és ha megszeged, Istent hazudtold meg, becsapod önmagadat és a társadalomnak, a Hazának hitvány polgára leszel.

Az eskü nem tréfa, a szóval nem lehet játszani. A becsületes ember kitart, inkább meghal, de az esküt meg nem szegi.

Öngyilkosság.

Isten ötödik parancsa tiltja a saját, vagy felebarátunk életének megrontását. Az öngyilkosság igen-igen nagy bűn. Az ember nem az élet teremtője, nincs joga tehát az élettel rendelkezni. Az öngyilkosságot rendesen hitetlen emberek, vagy be nem számítható betegek szokták elkövetni. A hitetlen ember részére nincs vallás, nincs túlvilági élet, nincs lélek, nincs életcél. A legtöbb embernél az élet nem ismerése, lelkének nem értékelése és akaratának gyöngesége okozza bukását.

Az öngyilkos vétkezik Isten ellen, Kié az élet és halál fölötti uralom; vétkezik a társadalom ellen: add vissza az emberiségnek előbb

azt, amivel tartozol, mielőtt távozni akarsz e világból; vétkezik az öngyilkos önmaga ellen, mert az embernek önmagát szeretnie kell.

Az Egyház az öngyilkosoktól megtagadja a temetést, hacsak nem beszámíthatatlan állapotban követték el.

Kérd a jó Istent, hogy az Ő szent kegyelmével, a boldogító hit szárnyai alatt, minden szerencsétlen lépéstől megóvjon s ha az Élet Urának egykor úgy tetszik, bizalommal mondhasd: Atyám, kezeidbe ajánlom lelkemet, legyen meg a Te szent akarataod.

Paráznaság.

Az erkölcsi züllés egyik formája a tisztatlanság, a paráznaság, amely mint ősi ellenség kíséri a bűnbeesett embert az élet útjain, mint rettenetes árnyék. Ez a bűn abban áll, hogy az ember nem él testével Isten akarata szerint, hanem visszaél vele.

A Szentírás szava mennydörgéssé fokozódik, amikor ezt a rettenetes bűnt korholja. Aki az erkölcsi züllés útvesztőjébe nem akar kerülni, annak az Isten parancsolatainak szikla alapjára kell állania. A legbiztosabb s csalhatatlan eszköz a tisztaság megőrzésére a vallásos élet, mert Isten kegyelme nélkül nincs tisztaság. A tisztátalan életű embernek a szívéből kihál a becsületérzés és lelkükből a hit világossága teljesen kialszik.

Lopás.

Isten hetedik parancsa tiltja másnak igazságtalan megkárosítását. A tolvajra gyalázat jön. A lopás nem becsülésre, de börtönre vezet. Inkább élek nélkülözések és lemondások között, de lelkiismeretemet, nyugalمامat, hírnevemet, becsületemet fel nem áldozom. „Mit használ az embernek, ha az egész világot is megnyeri, de lelkének kárát vallja.” (Máté 16, 26.) Az, amit lopással nyersz, pénz; amit azonban elveszítesz, az Isten. Te csak nyereségre gondolsz, gondold azonban a veszteségre is, mondja szent Ágoston.

Szökésről.

Végtelenül elszomorító és sajnálatraméltó az a körülmény, hogy a hadsereg kötelékében még mindig található olyan egyének, kik hűtlenül, esküszegőleg, önként elhagyják azt a zászlót, amelyre felesküdtek. Megfeledkeznek a Haza iránti nagy kötelességeikről, azt hiszik, hogy így büntetlenül boldogan élhetnek. A mardosó lelkiismeret azonban nem ad nyugtot, bármerre mész, nyugalmat sehol sem találsz. Helyzeted minden pillanatban szörnyűbb és szörnyűbb lesz, üldözőidet mindig ott fogod látni magad körül.

Testvérem, ne engedd magad senkitől félrevezetettni, szolgálj hűséggel és becsületos kitartással azt a szent zászlót, amelyre felesküd-

tél A boldogságot, a lélek nyugalmát sehol másutt, mint a lelkiismeretes kötelességteljesítésben, megtalálni nem tudod. Legyen mindig szemed előtt egy szőkevény katonának borzalmas élete. Ne feledd azt, hogyha itt e földön az igazságszolgáltatás sujtó keze nem is érintene, az igazságos Istentől, az örök bírótól méltó büntetésedet elnyered.

Iszákosság.

Régen azt gondolták, hogy az alkohol élvezete (bor, sör, pálinka vagy bármiféle szesz) hasznos az emberi szervezetre, elősegíti a vérképződést. Az orvostudomány ezzel ellentétesen azt állítja és igen bölcsen, hogy az alkohol épp úgy nem táplálja a testet, miként az ostor nem táplálja a lovat. Az alkoholban semmi nincs, ami táplálna. Egy késhegynyi liszt a vérképződés szempontjából többet ér, mint öt korsó legjobb sör. A józan ész is azt mondja, hogy a szervezetnek semmi szüksége nincs szeszre. Nem akarom azt állítani, hogy egyáltalában nem ihat senki. Ihat, de természetesen mértéket kell tartani, mert sajnos, de meg kell vallani, hogy az alkohol túlságos élvezete sok családnak és embernek ásta meg már a sírját.

A szesz az emberiség legnagyobb ellensége, minden emberi nyomorúságnak az okozója. Láttál iszákos embert? Undorító! Kezei reszketnek, feldúlt, életnélküli, halálsápadt arc. A

szesz megrontja a vért, megtámadja az összes szerveket, izgatja a gyomrot, gyulladást, hurutot és sokszor genyedést okoz benne. Innen van, hogy az iszákosnak nincs étvágya, elgyöngül a szíve, ami vizibetegséget és szívszélhűdést okoz. Az alkohol a legnagyobb romlást végzi az utódokban, akik romlott vért örökölnek. Leírhatatlan egy család helyzete, hol az apa a szesz áldozatául esett.

Rombolólag hat az alkohol a lélekre, az erkölcsre. A szesz elhomályosítja az értelmet, a részeg ember ugyanis nem látja tettének következményeit, akkor ébred tettének tudatára, amikor a bilincs már a kezén van. Meggyöngíti az akaratot, eltompul a szeméremérzet, a részeg ember nem szégyel semmit, káromkodik, trágár, ocsmány szavakat használ, olyan lesz, mint az állat. Nézz meg egy részeg embert, még nagyítóval sem fogod megtalálni benne az embert, Istennel képmását. A rómaiak, hogy gyermekeikkel megutáltassák a szeszt, egy rabszolgát lerészegítettek, élőpéldával akarták megmutatni, hogy mily rettenetes állapotba juttatja az embert a részegség. Hány és hány embert a teljes züllésbe vitt az alkohol, hány és hány ember becsületét bélyegezte meg az alkohol!

Testvérem! Ugye látod, mennyi bűnnek, nyomorúságnak, betegségnek, csapásnak oka az alkohol, a szesz mértéktelen fogyasztása? Láttod, hová süllyesztí az embert? A te józan eszed ítélete megmondja: vigyázz magadra!

AZ EGYHÁZI ÉV ÜNNEPEINEK JELENTŐSÉGE.

Mikor az Egyház az ünnepek megünneplését elrendeli, azt akarja, hogy mi is mintegy átéljük azt az örömet, vagy fájdalmat, mit az ünnep kifejez.

Az apostolok előtt a szombati napot ünnepték, Krisztus eljövele óta pedig a vasárnap lett Isten tiszteletére szentelve.

A vasárnapon kívül vannak az Egyháznak más ünnepei is, melyekhez szent események fűződnek. Ezek az ünnepek az u. n. egyházi évbe esnek, amit maga az Egyház csinált, és amely nem azonos a polgári évvel.

Az egyházi évet három ünnepkörre osztjuk: karácsonyi, húsvéti s pünkösdü ünnepkörre.

A) Karácsonyi ünnepkör.

Ez az ünnepkör kezdődik Advent első vasárnapjával, vagyis szent Karácsony előtti negyedik vasárnapjal és tart Hamvazószerda előtti harmadik vasárnapig.

Az Advent négy hétből áll. Jelképezi azt a négyezer esztendő, amely sok vergődés után várta a Megváltót, az ígért Messiást. Hány nép és hány birodalom tünt fel és tünt le azóta, hány kultúra virágzott ki és hervadt el azóta, míg az emberiség vágya beteljesedett és megérkezett a szabadító Megváltó.

Erre a nagy várakozásra emlékeztet az egy-

házi év kezdete és az a négy hét, amely a szent Karácsony ünnepét megelőzi. A négyezer éves várakozás után csaknem kétezer év az Advent minden reménységének derengő éjszakája. Az Egyház sok szép szimbolizmusa között lenyűgöző szép az Advent szomorúsága. Kinek nem jut eszébe gyermekkorából a hajnali misék — róráték — kedves hangulata? Ki nem emlékeznék a régi magyar adventekre? A hófölte gyönyörű felvidékre, az erdélyi favakra és minden magyar tájra, ahol csak magyarul imádkoztak az éjféle miséken? Azóta feketébb lett a magyar Advent éjszakája. Mikor lesz ezután a magyar bánatos adventek után örömteljes Karácsony?

Testvérem! Az igazságnak el kell jönni, csak tartsunk ki és addig kiáltozzuk: Harmatozzatok Egek és adjátok nekünk vissza magyar Adventünket, szent Karácsonyunkat.

Ezen ünnepkörben a következő ünnepek vannak:

Szeplőtlen fogantatás (dec. 8.) Szűz Mária, Isten Anyja egy percig sem volt a bűn rabja, de még az eredeti büntől is mentes volt, miért is Szeplőtlen Szűznek nevezzük. A Szűz ezen tisztaságát ünnepli az Egyház ezen az ünnepen.

E fölséges léleknek részünkről mély tisztelet jár. Nyomódjék lelkünkbe a Szent Szűz tiszta alakja, mosolyogjon le felénk biztató szép arca, leheljen ránk erőteljes lelkiséget, hogy az érzékiséget az Ő gondolata szerint idomíthassuk.

Karácsony (dec. 25.) Jézus születésének emlékünnepe. A borus Adventi hangulatot, a sötétséget felváltja az öröm és a világosság. Megszűnt minden szomorúság „Krisztus Jézus született, örvendezzünk.” Krisztus eljövetele új irányt szabott az emberiség számára. Általa megismertük az élet célját. Ezért kell tudni lemondani, áldozatot hozni, sőt életet is feláldozni a hazáért, a léleküdvösségért, mert tudom, hogy Krisztus bőségesen megjutalmaz.

Krisztus születésével békét hozott az emberiségnek, békét, melyet a világ nem adhat „Békesség a földön a jóakarató embereknek.” Ez a béke hiányzik az országban, társadalomban, a családból és a te lelkeből is! Hiányzik, mert nem Krisztus uralkodik, mert nem az Ő általa hozott béke szellemében élnek az emberek. A te lelkeből pedig azért hiányzik, mert nem tudsz szeretettel Krisztushoz közeledni. Ne zárd el szívedet az isteni világosság elől, ha békét és megelégedést óhajt szíved. Fájó sebedre gyógyító balzsamot, csüggedésedben reményt, elhagyatottságodban vigasztalást csak Krisztus által nyerhetsz, miként szent Ágoston is kifejezte: „Nyugtalan az én szívem, míg Te benned meg nem nyugszik.” Ezen gondolatok jussanak eszedbe Krisztus születésének emléknapján.

Szilveszterest (dec. 31.) a polgári év utolsó napja szent Szilveszter pápa emlékezetére van szentelve. E napon estefelé ünnepélyes hálaadás van minden templomban, hogy mindazon

jótéteményekért, amelyekkel Isten az év folyamán elhalmozott, hálaadat adjunk.

Újév (jan. 1.). A polgári év kezdete Jézus névadásának emléknapja. Hittel hódoljunk meg Isten szent fölségének. Imádjuk Őt, Ő ad időt, tehetséget és kegyelmet, hogy tiszta szívvel, öntudatos lélekkel dolgozhassunk. Kezdjük meg az évet reménységgel. Legyen új élet az új év. Kezdjük meg az évet nagy szeretettel. Istené vagyunk, ki szívet adott, hogy szeressünk. Szeretni akarjuk tehát Őt azért, hogy parancsait teljesítsük.

Vizkereszt (január 6.). Ezen ünnepnek hármas jelentősége van: a napkeleti bölcsek egy új csillag vezetése alatt megtalálják a názáreti Jézust, ajándékaikat, hódolataikat Neki bemutatják és elismerik Őt a királyok Királyának.

Ugyanezen a napon van Jézus megkeresztelésének s a kánaai menyegző csodájának emlékünnepe. Sok helyen ilyenkor van házszentelés is, amikor a szenteltvízzel meghintett szoba ajtajára szentelt krétával a három napkeleti bölcs neveinek kezdőbetűit írják:

19—G+M+B—35.

(Gáspár, Menyhért, Boldizsár). Az ajtóra azért írják, hogy a ház három király oltalma alatt legyen.

Gyertyaszentelő Boldogasszony (febr. 2.) annak emlékére, hogy a Szent Szűz negyvennapos Fiát a templomba bemutatta. A Szűz Anya a tövény iránti tiszteletet adta meg, engedelmességet. Engedelmeskedni kell, ha azt

akarjuk, hogy Isten áldozatos hódolatunkat elfogadja. Hősies lélekkel kell magamat felajánlani Istennek, miként tette ezt a Boldogságos Szűz.

B) Húsvéti ünnepkör.

Megváltásunk nagy munkáját, Krisztus keserves kinszenvedését és dicsőséges feltámadását ünnepli az Egyház ebben az ünnepkörben. Kezdődik Hamvazószerda előtti harmadik vasárnapkal és tart Áldozócsütörtökig.

Húsvét ünnepe pedig március 21-ét követő holdtölte utáni első vasárnapra esik. Ezen ünnepkörben esik a tulajdonképpeni Nagyböjt. A régi keresztények ugyanis nem elégedtek meg azzal, hogy Krisztus érettünk szenvedett, hanem ők is mintegy Krisztussal együtt akartak szenvedni bűneikért, azért szigorúan böjtöltek. Némelyek 70, 60, 50 napig, legtöbben pedig csak 40 napig, mert Jézus is csak 40 napig böjtölt a pusztában.

Az Egyház a negyvennapos böjtöt tette kötelezővé. A hosszabb böjtök emlékére csak a vasárnapok elnevezése maradt meg: hetvened, hatvanad, ötvened vasárnap.

A tulajdonképpeni Nagyböjt Hamvazószerdával kezdődik és tart Húsvét előtti szombat délig.

Hamvazószerda. Az Egyház e napon hamut hint a fejünkre. Az a hamu egy évvel ezelőtt rügyező ág volt, azután levágták, megszentel-

ték és Virágvasárnapján körmenetben kézben tartották. Ennek az ágnak a hamva hull Hamvazószerdán fejünkre és elhangzik felettünk a szó: Emlékezzél meg ember arról, hogy por vagy és porrá válsz.

Azért böjtölünk, hogy előkészüljünk az örök életre, az élet elmúlása, a test elporladása ne legyen elmúlása a lélek örök üdvösségének. A böjt tehát önmegtágadás, de nem csupán lemondást tartalmaz, hanem átvezet a bűnbánatba. Az erkölcsi világréndben a legmagasabb jelenség: az Istenhez való visszatérés a húsvéti szent gyónás és szent áldozás által.

Gyümölcsoltó Boldogasszony. (március 25.) Ezen ünnepkörbe esik Gyümölcsoltó ünnepe is, Szűz Mária mennybemenetelének vagy megdicsőülésének a napja. „Fölvétetett Mária a mennybe, örvendenek az angyalok.” Halála nem temetés, hanem diadalmenet volt az Égbe. Szent Fia akarta így; amint Neki mennybemenetele volt, úgy most Anyjának mennybe felvétele legyen. Szűz Anyánk ezen ünnepe a magyar nemzetnek egyik legvonzóbb ünnepei közé tartozik. Szűz Mária „Pátrónája”, Védőasszonya lett édes Hazánknak. Szent István királyunk Neki ajánlotta fel országát és népet. Csalatkozhatunk népekben, nemzetekben, de az Ő segítő kezében mindig oltalmat találunk.

Évszázadokon keresztül sokszor fohászkodtak a reszkető ajkak a Magyarok Nagyasszonya felé és valahányszor hittel, bűnbánattal,

megjavuló szándékkal nézett föl a magyar az elhagyatottságok mélységéből, Nagyasszonyunk kitárta felénk védő karjait és vérző homlokunkat palástjával letörölte.

Ezen a szent ünnepen jusson eszünkbe az Égi Anya nagy szeretete, gyűjtsük össze összes panaszainkat és vigyük a mi Pátrónánk elé, azzal a kérő imádsággal, hogy amint a multban Szent Fiánál közbenjárt értünk, most amikor országunktól meg vagyunk fosztva, vigye ügyünket az égi igazságszolgáltatás Bírója elé.

Mi pedig, elárvult magyarok, imánkkal ostromoljuk az eget, kérve a magyarok Nagyasszonyát: „Magyarországról, romlott hazánkról, ne feledkezzél el szegény magyarokról.”

Nagyhét. Husvét előtti Virágvasárnapkal kezdődik a Nagyhét. Jézus diadalmas jeruzsálemi bevonulásának emlékére barkát szentel az Egyház, annak bizonyosságául, hogy az örvendő és zöld ágakat lengető virágvasárnap díszmenetre gyorsan elkövetkeztek a szenvedések napjai.

Nagyhétnek nevezi az Egyház ezt a hetet, hogy megkülönböztesse a többi közönséges napoktól. Nincs az egész egyházi évben még egy hét, amely annyira közel vigye az embert az Istenhez, mint a Nagyhét. Már előzőleg heteken keresztül a Nagyböjt hangulata készíti elő az embert a bűnbánatra, az Isten előtt való megalázkodásra.

A Nagyhét napjai még jobban megvilágítják

az igazságot: Isten Fiának is szenvednie, meghalnia kellett, hogy diadalmasan feltámadhasson.

E héten minden szónál világosabban tanít az igazság, hogy emberi törekvéseinkben érhetnek szenvedések. Az öröm fehér köntösét gyakran kell felcserélni a szomorúság feketéjével, de a feltámadás ünnepe mégis csak elkövetkezett.

Mi magyarok, akik már hosszú évek óta a gyász fekete színét viseljük életünkön, cipeljük összeroskadva is a trianoni nagy keresztet, hitünket nem veszítettük el és kitartó lélekkel bizunk a dicsőséges feltámadásban.

Nagycsütörtök. Az utolsó vacsorának és Jézus elfogatásának a napja. Mivel az utolsó vacsorán csak Jézus egyedül változtatta át a kenyeret és a bort az Ő testévé és vérévé, az apostoloknak pedig Ő nyujtotta át az áldozásra, azért e napon minden templomban csak egy pap mondhat Szentmisét, a többi csupán áldozhatik. Az Oltáriszentség alapításának öröme a pap fehér színben mondja a Szentmisét és ezalatt ünnepélyes hangon Glóriát énekel. Glóriára az orgona, a harangok, a csengetyűk teljes erővel megszólalnak, hogy annál meglepőbb legyen az utána következő csend, mely a mély gyásznak a kifejezése. E gyász jeléül Nagyszombatig nem is szólalnak meg a harangok és csengetyűk, hanem helyettük fakereplőket használnak. Szentmise alatt a pap három ostyát szentel meg, melyekből egyiket magához veszi a szentáldozásban.

Szentmise után a pap a megmaradt két Szent Ostyát egy betakart kehelyben, menyezet alatt elviszi a templom valamelyik mellékhelyére. Azután a pap az oltárokat megfosztja ékességeiktől, ami Jézusnak ruháitól való megfosztását jelenti.

Olyan városokban, hol püspök van, a püspök olajszentelést és lábmosást végez. E napon maga az Úr is megmosta tanítványainak lábait, amivel alázatosságra tanította őket. Az apostolok helyett ma 12 szegény aggastyán szerepel, kiket a lábmosás után megvendégelnek.

Nagypéntek. Jézus keserves kinszenvedésének és halálának emléknapja. Minden feketével van bevonva. Krisztus a szentsírban halva fekszik. A mély gyász kifejezésére gyertyák nem égnek az oltáron, a pap is feketében megy ki az oltárhoz, hol arcra borul és imádkozik. Ekkor éneklük a Passiót. Jézus kinszenvedésének történetét. E napon tulajdonképeni Szentmise nincs, mert az oltáron átváltozás nem történik, miért is csonka misének is hívják. E napon maga Krisztus Urunk mutatta be a legszentebb áldozatot a keresztfán. Testvérem! Ha e napon te is meglátogatod a szentsírt, gondold el mélyen, hogyan feküdt e napon Krisztus éretted, mindnyájunkért a sírban.

Nagyszombat. Az Úr Jézus sirjában pihen. Régen ezen a napon csendes volt a templom, csak este jöttek el a hívek az egész éjjelen át tartó virrasztásra, vigiliára. Ezzel részint a keresztség szentségének kiszolgáltatására, ré-

szint a föltámadás megünneplésére készültek. Ezt a vigiliát tették át később Nagyszombat délutánjára, majd legújabban délelőttre. Tartalmában azonban ma is megőrzi régi jelentését.

A szertartásokat három csoportba oszthatjuk. Az első csoportba tartoznak a feltámadás jelképes szertartásai: a tüzszentelés, a háromgú gyertya, majd a husvétii gyertya megszentelése. A második csoportba a keresztség kiszolgáltatása köré csoportosuló szertartások tartoznak: a 12 profécia, melyek a keresztség határsáról szólnak, a keresztkútnál a vizszenelés és esetleg kereszteselés, majd újra az Oltárnál a Mindenszentek litániája. A harmadik rész maga a Szentmise, amelyre Glóriára újból megkondulnak a harangok. A Graduále végén ünnepelesen elhangzik az első Alleluja.

Estefelől van a feltámadási körmenet. A pap a szentsírba megy, kezébe veszi az Oltáriszentséget és a nép felé fordulva e szavakat éneklük: „Békesség nektek, én vagyok, alleluja.” E szavakkal üdvözölte Jézus is tanítványait, midőn feltámadás után először megjelent nekik. A pap háromszor éneklük ezt, mire a kórus ugyancsak Jézus szavaival felel: „Ne féljétek, alleluja.” Tudvalevőleg a tanítványok féltek, azt hitték, hogy szellemet látnak. A pap ezután belekezd az ismert husvétii énekbe: „Föltámadt Krisztus e napon, alleluja”, melyet a nép körmenet alatt folytat. Körmenet után ünnepélyes hálaadás (Te Deum) s az Oltáriszentséggel áldás következik.

Husvét. Jézus megdicsőülésének, a katolikus vallás legfontosabb alapigazságának, Jézus feltámadásának az ünnepét üljük Husvétkor. Krisztust, Aki keresni és boldogítani jött az elveszett embereket, a gonoszság keresztre feszítette. A jóság, a megértő szeretet szívét lándzsa járta át, sírjára nehéz követ helyeztek, lepecsételték, katonákkal őriztették, nehogy jövendölése beteljesedjék, feltámadjon, amint megmondotta. Azonban hiábavaló volt minden, az Isten-ember feltámadott, legyőzte a halált. A nagypénteki sirt keresőknek arcukba ragyog a Husvét hajnala. A sir felett csillogó szárnyakkal hirdeti az angyal: „Akit kerestek, nincs itt, feltámadott.” Krisztus feltámadását, a keresztre feszítettnek örök megdicsőülését, az igazság győzelmét ünnepli tehát Husvétkor az Anyaszentegyház. Ezen az ünnepen Krisztusra kell emelni tekintetünket, hogy megérthessük a feltámadás nagy igazságát. Meg kell tisztulnunk bűneinktől, hogy méltókká lehessünk ama igazságra, melyhez az Ő vére hullása árán jutottunk, amely azt mutatja, hogy az igazságnak fel kell támadnia, még akkor is, ha a pokol összes ördögei ellene jönnek.

Testvérem! A feltámadás ünnepével kapcsolatban eszembe jut a magyar nemzet. Ennek a megcsúfolt, szegény magyarnak ma még nagypéntekje van, ma még kálváriáját, a szenvedés útját járja, még nem ülheti a feltámadás isteni ünnepét. De, hogy e szenvedéseket a

nemzet elhiviselhesse, Krisztusból, az élet kiapadhatatlan forrásából erőt kell merítenie.

A nemzet sorsának sötétségébe bevilágít a feltámadás ünnepének diadala. Testvér! A magyar fájdalomban, a magyar rabszolgaságban emeld fel fejed! Ez a nap a bizni tudók, nagy hitűek ünnepe. Szívedből ne aludjék ki a bizakodás és reménység szent tüze. Nagy temető most a mi életünk, a gyűlölet szuronyával van körülhatárolva. De halljad, mit mondanak a husvétii harangok! Lesz még feltámadás e magyar hazában!

Legyen áldott a mi Krisztusunk, Aki az Ő feltámadásával megmutatta az emberiségnek, hogy a sir nem lehet vég és a halál nem lehet ura az életnek. Miként az elvetett magban ott van az élet ereje, úgy a mi nagypénteki fájdalomkban ott van a magyar feltámadás.

Aldozócsüörtők. Urunk mennybemenetelének napja. Husvét után a negyvenedik napra esik. Krisztus ugyanis feltámadása után még negyven napig maradt a földön. Ezen idő alatt megjelent tanítványainak, együtt étkezett velük és azután a negyvenedik napon meghagyta nekik, hogy addig ne távozzanak Jeruzsálemből, míg el nem küldi a Szentlelket, Aki megtanítja őket mindenre. Utána kiment az Olajfák hegyére és tanítványainak szemeláttára felemelkedett az égbe. A tanítványok eleinte hinni sem akartak szemeiknek, de mikor két angyal megjelentette nekik, hogy Krisztus eltávozott és vissza fog

jönni, a tanítványok nagy szomorúsággal viszszertertek Jeruzsálembe.

Az ünnep az áldozócsüdtörtök nevet onnan nyerte, mert ez volt mindig az utolsó nap, melyen valaki husvéti áldozását még elvégezhetette. A mennybemenetel jelzésére az evangélium ezen szavai után: „fölvéteték mennybe”, eloltják a husvét gyertyát és a feltámadási szobrot elviszik az oltárról.

C) Pünkösdi ünnepkör.

A pünkösdi szentidő Áldozócsüdtörtökkel kezdődik és tart Advent első vasárnapjáig. Ezen ünnepkörbe a következő ünnepek esnek:

Pünkösöd. Husvét után az 50-ik, Áldozócsüdtörtök után a 10-ik napra esik. A Szentlélek eljövételének az emlékünnepe. Jézus mennybemenetele után a 10-ik napon elküldi a Vigasztaló Szentlelket, Aki a félnék apostolokba erőt és haláltmegvető bátorságot öntött.

Pünkösöd ünnepe nemcsak az Egyház ünnepe, de ünnepe a természetnek is, különösen pedig ünnepe volt a magyarnak mindig, mióta Ázsiából a mai hazájába költözött. Az ébredő erőnek, az üde nyári reménységnek a legvidámabb ünnepe. Sujthat egy népet akármilyen csapás, bármilyen nyomorúság, ha a szent akarat megvan, új életre virrad. Sok pünkösöd virradt már reánk azóta, hogy nincs nyugalom, nincs öröm a magyar szívben. De aki hisz a pünkösdi Szentlélek erejében, annak jövője van.

Minél nagyobb a megpróbáltatás, minél tovább tart a nyomorúság, annál erősebb lesz a magyar akarat, mert mindent előlegez nekünk a pünkösdi ünnep emlékének vigasztaló hangulata.

Mire tanít minket pünkösöd ünnepe? Pünkösöd a Szentlélek eljövételének ünnepe, a Szentlélek pedig erő, kegyelem, segítség, békesség. Ezekre nemcsak az apostoloknak volt szükségük, de nekünk is nagy szükségünk van, különösen pedig a Krisztus által hozott békére, mert nélkül az élet elviselhetetlen.

Mindezeket a Vigasztaló Szentlélek megadja, ha engedjük, hogy a mi lelkünkbe is eljusson és felébressze azt, hogy mi is hasonlóan Krisztus tanítványaihoz, hitünk megvallásában és gyakorlásában kitünjünk.

Ürnapja. Az Oltáriszentség alapításának emlékünnepe ez. Jézus irántunk való nagy szeretetét akkor mutatta meg, amikor itt akart velünk maradni mindvégig a kenyér és bor színe alatt az Oltáriszentségben.

Hogy nagy szeretetéért halát adhassunk, rendelte az Egyház az Ürnapját. Valóságos diadalmenet ez, az Úr Jézus Krisztusnak s hitűnknek hatalmas megvallása. Körmenetben hordozzák körül az Oltáriszentséget s a világ négy tája felé felállított oltároknál felolvassák az Evangéliumot, ami jelenti, hogy Jézus tanítása és az Oltáriszentségben való nagy hitünk a világ minden tája felé elterjedt és áldást hoz.

Péter és Pál (június 29.) Mindketten apostolok és vértanúk voltak, akik életük feláldozásával bizonyították be Krisztushoz való ragaszkodásukat. 67-ben, június 29-én Néró császár alatt szenvedtek vértanúi halált. E két nagy apostol vértanúsága a mi hitünk megerősítésének alapját képezi. Ők inkább a halált választották, semhogy hitüket megtagadták volna. Ha nekünk nem is kell ily halált választani, de legyünk készek minden alkalommal hitünkért, egyházunkért mindent elkövetni.

Nagyboldogasszony (aug. 15.) Szűz Mária mennybevitelének vagy megdicsőülésének a napja ez. Az Anya Fiához, az Úr Jézus Krisztushoz vágyott, mert lelkét elárasztotta a nagy szeretet. Dicsőséges lelkétől átszellemült a teste, arca ragyogóbb lett, mert Krisztussal kívánt együtt lenni. Vágyódjunk mi is Krisztushoz és hogy vele együtt lehessünk, lelkünk szépségére nagyon vigyázzunk.

Szent István király (aug. 20.) Ez az ünnep a magyar nemzetnek legnagyobb ünnepe. Szent István volt az ország megalapítója, az ő nevéhez fűződik annak a keresztény volta. Igaz ugyan, hogy a kard szerezte meg, de a kereszt diadala tartotta fönt. Az ő szent hite és meggyőződése biztosította fennállását, mert Krisztus Egyházának köszikla alapjára fektette az ország sorsát. Ezért látta őt el a történelem „Apostoli” névvel és az Egyház ezért sorozta szentei közé. Szent István, első apostoli magyar király nagy volt tehát minden tekintetben.

Ma, midőn az ország emlékét ünnepli, vérzik a szívünk, mert az az ország nincs többé, szét-darabolták és sorsot vetettek reá az éhes mar-talócok. A kard kihullott a nemzet fiainak kezéből, mert a keresztet nem becsülte meg. Ma, midőn dicső jobb kezét látja az egész nemzet és felharsan az ének: „Hol vagy István király, Téged magyar kíván, gyászos öltözetben Te előttem sírván”, egy új remény fakad szívünkben, mely azt mondja: „Magyarország nem veszett el, mert Szent István király azt nem engedte.”

Testvérem! Ha magyar emberhez méltó módon akarod megünnepelni a mai napot, kövesd az Ő nagy erényét: légy hű fia a katolikus Egyháznak, mert akkor hűséges gyermeke lehetsz a magyar Hazának is. Az Ő példája mutatja, hogy az igazi hazaszeretet nem a nagy hangban, hanem a Haza érdekében vállalt kötelességek odaadó, hűséges teljesítésében áll. Ápold, erősítsd hitedet, vallásodat, mert Szent István király is erre az alapra építette az ország sorsát. Légy jó katolikus, de ne csak a templomban, hanem künn az életben is, mert csak ilyen szívvel-lélekkel szereshető vissza az ezeréves magyar határ, mert csak a vallás alapján épülhet fel ismét Szent István országa.

Kisasszony, vagy Mária születésének napja. (Szept. 8.) Ez ünnepen felhangzik az Egyház diadalmi éneke: „A Te születésed, szépséges Szűz, Isten Anyja, az egész világnak örömet hirdetett, mert Te hoztad a világra az igazságot

napját, Krisztust, Istenünket." Legyen Mária a mi reménységünk, kétségbeesésünkben bizalmunk, Mária Jézushoz vezet.

Krisztus királyságának ünnepe.

1925. év karácsonyán XI. Piusz pápa elrendelte, hogy minden évben a „Mindenszentek” ünnepe előtti vasárnap Krisztus királyságának ünnepe legyen, hogy az egész világ figyelmét Jézus hatalmára és törvényeire irányítsa. Miért kellett ezt az ünnepet tehát csinálni? Hazánkat szétdarabolták, a magyart megfosztották otthonától. Mily más lenne a magyar nemzet élete, ha az igazság uralkodnék a földön! Minden-napi életünk is igen sivár: széthúzás, pártoskodás, kapzsiság, szeretetlenség ütötte fel a fejét mindenütt. Milyen más lenne a világ, milyen boldog lenne a magyar, ha az emberek megértők lennének és ha a szívökben a szeretet tüze égne a gyűlölet helyett! Látod Testvér! Ezt akarja Őszentsége, ezért rendelte el ezt az ünnepet, hogy Krisztus uralkodjék az egész világon az Ő törvényeivel, mindenki tartsa meg a tiz parancsolatot, az Isten-felebarát-szeretet törvényét.

Krisztus királyi méltósága nem azonos a földi királyok méltóságával. Krisztus hatalma sokkal nagyobb. Ő az egész világnak Ura és Királya, mert Isten, Krisztus a legfőbb törvényhozó. Ő alkotta a természet és az élet törvényeit. Krisztus a legfőbb hadvezér, mert Ő ve-

zet minket abban a küzdelemben, mit a világban harcolunk a bűn és a gonoszság ellen. Krisztus tehát igenis király és pedig az egész világnak a Királya. Igaz ugyan, hogy Krisztus birodalma nem olyan, mint a földi királyoké, az Ő országát nem határok jelzik. Krisztus országának a földje a mi lelkünk, alattvalója pedig minden egyes lélek, minden család, minden állam, mert ezek mind lelkekből vannak.

Nagyon szomorú, hogy Krisztus helyett a bűn, gonoszság uralkodik az emberek lelkében. Segítsük Őt uralomra jutni elsősorban saját lelkünkben, Ő legyen a mi Urunk, Kinek engedelmeskedünk. Krisztus lelkülete éljen a családban. Krisztus szelleme uralkodjék a kaszárnyában, hol a honvédek szeretetben, bajtársiasságban élnek és dolgoznak a szebb jövőért, mindnyájunk boldogságáért.

Krisztus, az ég és föld Királya uralkodjék tehát itt, hogy legyen több szeretet, több öröm, több békeség, mint eddig volt.

Mindszentek napja (nov. 1.). Az ősz, a lehulló sárgult falevelek az elmúlást idézik fel bennünk. Ilyenkor emlékezetünkbe jutnak azok, kik egykor itt éltek, de már nincsenek többé. Hogy azonban e napon vigasz nélkül ne legyünk, a megdicsőült szentek emlékével foglalkozik az Anyaszentegyház s közbenjárásukat kéri. Együttal jusson emlékezetünkbe az is, hogy ez a föld csak ideiglenes és átmenet egy örök hazába.

Halottak estje. E napon estefelé szokott lenni

mindenütt a temetők kivilágítása. Az élők felkeresik hozzátartozóik sírját, azt kivilágítják, visznek egy-egy szál virágot és elmondanak egy kis imádságot értük, mert szent és üdvös gondolat a halottakért imádkozni, hogy bűneiktől megszabaduljanak. Minden sir legyen egy nagy gondolat, figyelmeztetés a te számodra is, mert ki tudja, talán mához egy évre már neked is világhatnak.

Testvérem! Emlékezz meg a mai napon a hős bajtársaidról, akik nemcsak itt a temetőben, hanem idegen földben alusszák álmaikat. Mindenüvé el nem mehetünk irántuk háláinkat leróni, de elküldünk egy istenhozzádot, hol csak az eső jelképezi a fájdalom könyveit, oda, hová csak a szél sodorja csokornak a lehulló falevelet. Megérdemlik ezek a hős katonák, akikről az egész világ elismeri, de még az ellenség is, hogy a magyar katona volt az első, aki fáradoalmakat, szenvedéseket Hazája iránti szeretetből a legtürelmesebben viselte. Emlékezz meg e hős katonákról, a te bajtársaidról, s midőn emlékezel, tanulj tőlük. Tanulj tőlük Hazát szeretni. Hazát szolgáni, a Hazáért élni s halni. A róluk való emlékezés nem siratásban áll, hanem munkában és összetartásban. Lássák ezek a hősök, hogy a magyar katona az ő nyomdokain halad testvéri szeretetben, a Hazáért áldozatkész tetterőben. Mondjon el mindenki értük egy szívből jövő imádságot és azután mondja el azt: hős katonák! Legyen a ti álmotok boldog és feltámadás-tok a dicső haza feltámadása.

Halottak napja (nov. 2.). E napon az egyház ünnepélyes gyászmisét tart a megholt hívekért. Ilyenkor minden pap három Szentmisét mondhat. A helyőrségi templomokban is gyászmise van, amit a megholt hősökért mutat be a pap. Te is testvér, imában emlékezz meg azokról a hős, vértanu katonákról, akik Hazájukhoz a magyar földhöz nagyon hűségesek voltak, inkább meghaltak, de Hazájukat meg nem tagadták. Vértükkel áztatták ezt a földet, dicsőséget szereztek a magyar névnek. Imádkozz e napon lelkükért, de légy méltó is hozzájuk azzal, hogy azt a földet, melyért ezek a hősök életüket áldozták, szeretni fogod utolsó leheletedig.

HARMADIK RÉSZ.

Énekek.

ADVENTI ÉNEKEK.

2. Harmatozzatok égi magasok — Téged vár epedve a halandók lelke, Jöjj el, édes Üdvözítőnk!

2. Áldás, dicséret és hála néked: — Mert igaz világunk s legfőbb boldogságunk Te vagy, édes Üdvözítőnk!

3. Hiszünk tebenned, égi szent követ: — Út, igazság, élet hittel vallunk téged Istenünknek, Üdvözítőnk!

4. Ím, az áldozat, melyet bemutat — Szolgád Fölségednek: jöjj el és szenteld meg, Ó kegyelmes Üdvözítőnk!

5. Szent az egy Isten három személyben. — Az Atyaistennel és a Szentlélekkel Szent vagy, édes Üdvözítőnk!

11. Ó fényességes szép hajnal. Kit így köszöntött az angyal: Üdvözlégy, teljes malasztal!

2. Dicsőséges Szűz Mária, Atyaistennek szép lánya és Szentléleknek mátkája.

3. Tehozzád küldetett mennyből Szent Gábon angyal követül, Istennek rendeléséből.

KARÁCSONYI ÉNEKEK.

18. Az ige megtestesült Názáretben, Kit Mária szűzen szült Betlehemben. — Itt vagyon elrejtve kenyérszínben, Imádjuk mindnyájan egyetemben.

2. Ezt az igaz nagy Isten bölcsesége Mindeneknek javára cselekedte. — E dolgon angyalok csodálkoznak, Emberek, állatok álmélkodnak.

3. Betlehembe ne menjünk, föltaláljuk Jelen e szent oltáron, s magasztaljuk — Mert szívünk, ha tiszta és ártatlan, Kedvesebb az neki, mint az arany.

21. Dicsőség mennyben az Istennek! Dicsőség mennyben az Istennek! — Az angyali sergek vígan így énekelnek: Dicsőség, dicsőség Istennek.

2. Békesség földön az embereknek! Békesség földön az embernek. — Kit az igaz szeretet a kis Jézushoz vezet, Békesség, békesség embernek.

3. Dicsérjük a szent angyalokkal, Imádjuk a hiv pásztorokkal — Az isteni gyermeket, ki minket így szeretett, Dicsérjük, imádjuk és áldjuk.

25. Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok, pásztorok! — Hogy Betlehembe sietve menvén, lássátok, lássátok.

2. Istennek Fia, aki született jászolban, jászolban, — Ő leszen néktek Üdvözítők valóban, valóban.

3. Mellette vagyon az édesanyja, Mária, Mária; — Barmok közt fekszik, jászolban nyugszik szent Fia, szent Fia.

4. El is menének köszöntésére azonnal, azonnal, — Szép ajándékot vivén szívökben magukkal, magukkal.

32. Pásztorok, pásztorok örvendezve sietnek Jézushoz Betlehembe; — Köszöntést mondanak a kisdednek, ki váltságot hozott az embernek.

2. Angyalok szózata minket is hív, értse meg ezt tehát minden hű szív; — A kisdéd Jézuskát mi is áldjuk, mint a hív pásztorok, magasztaljuk.

3. Üdvözlégy kis Jézus! reménységünk, aki ma váltságot hoztál nekünk. — Meghoztad az igaz hit világát, megnyitád szent Atyád mennyországát.

ÚJÉVI ÉNEK.

41. Ó szép Jézus! Ez új esztendőben légy hivedben. Ó Mária! Esedezzel értünk, édes reményünk! — Hogy ez új esztendőben minden ügyeinkben Lehessünk Jézus drága kedvében.

2. Ó szép Jézus! Drága szent nevedért kell föl népedért. Ó Mária! Tekints hivedre te szent Fiadért, — Hogy ez új esztendőben minden ügyeinkben Lehessünk Jézus drága kedvében.

VIZKERESZTRE.

43. Az Isteni gyermeket, ki ma kijelentett A három szent bölcs előtt, dicsérjük és áldjuk őt. — Szép jel és szép csillag, szép napunk támadt, Szép napunk támadt.

2. A zsidók őt üldözik, a bölcsek megtisztelik, Arany, tömjén, mirhával, s a szív imádasával — Szép jel és szép csillag stb.

BŰNBANATI ÉNEKEK.

53. Könyörülj Istenem én bűnös lelkemen, Szánakozz immáron szomorú szívemen, — Haragodnak mennykövét, éles, hegyes törét, Vedd vissza vétkeim büntető vesszőjét.

2. Továbbá mosogasd bűnöktől lelkemet. Tisztid meg, gyógyítsd meg sebektől szívemet, — Bűneimet megvallom, nyilván tapasztalom: Miattok nem lehet nyugságom, vigsgom.

NAGYBŐJTI ÉNEKEK.

57. Buzgó szívvel ünnepeljük Üdvözítőnk kínjait, Szívtörődve elkísérjük Golgotára lép-teit. — Ó kegyelmek főkegyelme, mely miránk, nagy bűnösökre, Vére által árad itt.

2. Ó kegyelmes Üdvözítőnk, hisszük tanítá-
sidat, Melyeket megtartva, nekünk Isten áldást
osztogat. — Hiszük, mert a szent keresztfán s
drága véred bizonyítja, Hogy nem csalhat meg
szavad.

3. Az áldozat az oltáron most *megújul*
csendben itt, Melyet értünk a keresztfán Jézus
egykor végbe vitt. — Drága vére bő harmatja
mi lelkünket mosogatja, Amit a *bűn* elrűtit.

4. Zengje szívünk, zengje nyelvünk: szent
vagy, édes Jézusunk! Mert te lettél a keresztfán
a mi lelki orvosunk. — Hajtsd szívünk a
jóra, kérünk, benned van csak egy reményünk,
Hogy lakodba juthatunk.

63. A keresztfához megyek, Mert máshol
nem lelhetek Nyugodalmat lelkemnek. — S ott
talállak, ó szűz Anya, Fájdalom közt bágya-
dozva, Tör veré át lelkedet.

2. Mely gyötrellem volt neked Isteni szülöt-
tedet Látni szegény jászolban, — S midőn
annyi ellenségek Romlására esküvének: Tör
veré át lelkedet.

3. De midőn ezek felett Láttad, mennyit
szenvedett, Szenvedett az ártatlan; — Láttad
őt a Kálvárián, Két lator közt a keresztfán:
Kinodat ki mérje meg!

71. Keresztények sírjátok, Mélyen szomor-
kodjatok. — Keseregjen minden szív, Aki
Jézusához hív.

2. Nincsen abban irgalom, Hozzád buzgó
fájdalom, — Aki téged meg nem szán, Ó Jézus,
a keresztfán.

3. Szent testednek *sebeit*, Vérrel folyó kékeit
— Aki látja és nem sír, Élő hittel az *nem* bír.

4. A kösziklák *repednek*. Nap és hold sötét-
tednek, — Minden *állat* megindul, Csak a bű-
nös *nem* búsul.

HÚSVÉTI ÉNEKEK.

87. Föltámadt Krisztus e napon, Alleluja!
Hála légyen az Istennek.

2. Hogy minden ember vigadjon. Alleluja!
stb.

3. Értünk halált ki szenvedett. Alleluja! stb.

4. S megváltott minden lelküket. Alleluja!
stb.

5. Mennek a szent nők sírjához. Alleluja!
stb.

6. Kenetet visznek Krisztushoz. Alleluja! stb.

7. Fényes szép angyalt látnak ott. Alleluja!
stb.

8. S hallanak boldog szöveget. Alleluja! stb.

90. Örvedetes napunk támadt, Jézus Krisz-
tus mert feltámadt. — Örvedjünk, vigadjunk,
Vigan mind most mondjunk Allealleluját.

2. Szent asszonyok a *kösír*hoz Visznek fű-
szert holt Krisztushoz, — Szívük elfogódott,
Uruk, hogy ott *nem* volt. Allealleluja!

3. Fájdalmuk nagy öröme vált. Fényes angyal *elők* állt: — Jézusról hirdeti, Hogy *sír* már nem *fedi*. Allelujája!

PÜNKÖSDI ÉNEKEK.

102. Szentlélek Isten szállj reánk, Elmét derítő tiszta láng, — Öntsd lelkeinkbe, melyeket Megszenteltél, kegyelmedet.

2. Kit Isten, mint vigasztalót Nekünk ajándokul adott, — Minden javak bő kútfeje, Lelkünk világa s élete.

3. Te hét ajándok Istene, Az Úr hatalmas jobbkeze, — Te, kit nekünk ígért Atya, Nyelvünk kenetdús szózata.

AZ OLTÁRISZENTSÉGRŐL.

110. Áldunk téged, ó angyali kenyér, Váltásunkért adatott drága bér. — Szent vagy, szent vagy, *szent* vagy, Te mindennél szentebb vagy! Légy áldott e szentségben, Rejtve kenyér színében.

2. Kérünk téged, irgalmas nagy Isten, Áldj meg minket s hallgass meg kegyesen. — Szent vagy, szent vagy, stb.

112. Ez nagy szentség valóban, Ezt imádjuk legjobban, — Melyet Jézus nekünk hagyott Testamentomban.

2. Jelen van itt test és vér, Minden kincs-csel ez felér, — Ha elhagyjuk vétkeinket, Minden jót ígér.

3. Állj mellettünk nagy Isten Titkos kenyér színében, — Légy irgalmas és meghallgass Minden szükségben.

4. Háborútól oltalmaz, Hiveidnek irgalmaz, — Betegséget, éhinséget Tőlünk távoztass.

113. Édes Jézus, neked élek, Édes Jézus neked halok, Életemben, halálomban, Édes Jézus, tied vagyok.

114. Égből szállott szent kenyér, Értünk ontott drága vér: — Hittel áldunk és imádunk, Bár az elme föl nem ér.

2. Véghetetlen Istenség, Szerető nagy kegyesség! — Az oltáron velünk áldjon Tégedet a föld s az ég.

3. Ó mennyei seregek! Velünk egyesüljtek: — Tiszta lelkek, az Istennek Irgalmáról zengjetek.

4. Nap, hold s fényes csillagok Imádságra gyűljatok: — Hitünk fénye öt dicsérje, Kit ragyogva áldotok.

115. Imádlak, nagy Istenség, test s vér, titkos mély szentség Leborulva. — Itt van Isten s emberség, véghetetlen nagy Főlség Főlálodva.

2. Szent testével így táplál, hogy ne ártson

a halál! Mily kegyességl — Szent vérével harmatoz, így szelidít magához Ez Istenség.

3. Üdvözlégy, te szent manna! ennél többet ki adna? Nincs mód benne. — Ez az égi nagy Jóság, a teljes Szentháromság Nagy kegyelme.

4. Szállj le hozzám, szent kenyér, jöjj, ártatlan drága Vér, Szánd lelkemet! — Bár hajlékom nem méltó, elég Tőled csak egy szó, Vedd szívemet.

122. Most az Úr Krisztusnak drágalátos teste, Itt felemeltetett szentséges szent vére, — A kenyér és bor színe alatt Ez a titkos nagy áldozat; Jézust magasztaljuk, szent, szent, szent! kiáltjuk.

2. Imádunk Tégedet, ó drága nagy Szentség. Melyben elrejtve van Istenség s emberség. — A kenyér és bor színe alatt Ez a titkos nagy áldozat; Jézust magasztaljuk, szent, szent, szent! kiáltjuk.

3. Kérünk, ó Jézusunk, add, hogy hozzád térjünk, Szent tested s véredben méltóképrésztegyünk; — Így hisszük, hogy majd mennyégben, Mint most kenyér s bor színében, Nevedet áldhatjuk, szent, szent, szent! kiáltjuk.

123. Most lett a kenyér Krisztus testévé, most vált a színbor Jézus vérévé; — Test már a kenyér, a bor igaz vér, Hiszem ezt, ámbár elmémbe nem fér.

2. Itt az Istenség az emberséggel Im meg-

egyezett nagy szövetséggel; — Ebben reménylek, amíg csak élek, Ebbes erősíts, Jézusom, kérlek.

3. Itt a test és vér felmutattatott, Mely a keresztfán értünk ontatott; — Ó nagy szeretet, érted mennyt tett! Valld meg hát bűnös, mért nem szereted.

127. Ó szentséges, ó kegyelmes, édességes Jézusom! Dicsértessél, tiszteltessél, én megváltó Krisztusom! — Szállj be szívem hajlékába, Jöjj be lelem pitvarába, Ott nyugodjál, ott lakozzál, soha el se távozzál.

2. Téged áldlak, magasztallak mély alázattal, Megölellek, megcsókollak, úgy imádlak nagy lánggal — Légy irgalmas, légy kegyelmes, Kérlek, tőled el ne kergess! Én szívemhez szorítalak, mint angyalok kívánlak.

3. Angyaloknak tápláléka, jöjj el e szent Ostyában! Jöjj, kegyelem áradása egy kicsinyke pohárban! — Táplálj az Úr szent testével, Itass omló dús vérével, Engedj mindig nála lennem, Ő maradjon énbennem!

129. Szent vagy, Uram, szent vagy, Minden fölött szent vagy, — Jézus kenyér színében. Az Oltáriszentségben.

2. Térdet, fejet hajtok, Néked állást mondok, — Hiszem, itt vagy valóban, E nagy Szakramentomban.

3. Tebened remélek, Szívemből szeretlek.

— Készebb vagyok meghalni, Mint téged megbántani.

136. Üdvözlégy Oltáriszentség! Csodálatos szent Istenség! Téged szívből mind imádunk, Oltárodnak trónján áldunk. — Üdvözlégy szent Szakramentom! Százezerszer, meg ezerszer én Jézusom!

2. Ha szenteknek nagy szívével S anyagoknak lángnyelvével Köszönhetne minden lélek, Méltán úgy sem dicsérnének. — Üdvözlégy szent Szakramentom! stb.

3. Öntsd szívembe olajodat, Égesd benne világodat; Nagy szentség! Ó térj be hozzám, Mert szívem csak Téged kíván. — Üdvözlégy szent Szakramentom! stb.

142. Zálogát adtad, ó Jézus örök szeretetednek Rendelvén e nagy Szentséget és adván tiednek, Hogy teveled egyesüljünk s téged viszont szeressünk. Örök hála és imádás legyen azért nevednek.

2. Irgalmadban nem vizsgáltad a mi gyarlóságunkat. És ellened elkövetett sok hálátlanságunkat. — Megmenteni így akartál, azért értünk meghaltál, Eltörölvén a keresztfán régi adósságunkat.

ÉNEKEK JÉZUSRÓL.

150. Uram Jézus! Légy velünk, mi egyetlen örömünk! Nálad nélkül keserűség itt a földön

életünk. Ó egyetlen örömünk, Uram Jézus, légy velünk.

2. Uram Jézus! tégedet szívünk, lelkünk úgy eped, — Mert kívül nem találhat sehol biztos nyughelyet. Boldog mással nem lehet, Uram Jézus, csak veled.

3. Uram Jézus! kérve kér szívünk, mely biz és remél, Add meg neki a nyugalmat, mely minden kincssel felér. A szív, amely biz s remél, Uram Jézus kérve kér.

151. Zengjünk Jézus szent nevének Új éneket, keresztények. — Üdvözlégy, fény tengere: Jézus édes szép neve.

2. Nincsen név több ilyen édes, Ily malasztos, ily fölséges; — Bajvivóknak fegyvere: Jézus édes szép neve.

3. Az ég és föld meghajolnak, E szent nevének úgy hódolnak; Lelkünk drága üdvszere: Jézus édes szép neve.

152. Ó Jézus, emlékezni rád, A szívnek szent örömet ad. — De minden méznél édesebb, Szívünkben birni Tégedet.

2. Nincs szó a földön kedvesebb, Nincs dal lam zengőbb, édesebb, — Gondolni szebbet nem lehet, Mint Jézus, édes szent neved.

3. A bánat benned lel reményt, Te adsz ezerjótéteményt, — Ha keresünk, itt jársz velünk, Hát még mi vár, ha föllelünk!

158. Acélszárnyon száll az ember a levegő kék ürében. — Azt hiszi, hogy nincs titok már sem a földön, sem az égen. — De ha rád néz, félelem sujtja földre hirtelen. — Irgalmazz, ó Krisztus, nekem!

2. Mint a tenger, háborog a népek szörnyű áradatja, — Uj eszméknek, új bűnöknek lelkét könnyen általadja. — Ámde újra ráeszmél, hogy csak Tőled jön remény — Jobb világra, virradatra.

3. Tenger bajból, küzdelemből minden ember Hozzád kiált: — Teremts nekünk jobb világot, halhatatlan Krisztus-Király! — Alattvalók köszöntünk, uralkodjál fölöttünk! — Földön, égben Te légy Király!

MÁRIA-ÉNEKEK.

173. Áldozunk, hív keresztények, A kegyelem kútfejének, — Hogy megadta Istenünk Szűz Máriát minékünk.

2. Máriáé volt a gyermek, Ki mellett az égi lelkek — Áldva ilyen zengettek: Dicsőség az Istennek!

3. Higgyünk, higgyünk, a buzgó hit Megnyitja az ég ajtót, — Ezáltal lett Mária Az Istennek szent Anyja.

4. Szűzanyának, ez áldozatunk, Mit Istennek bemutatunk, — Hogy fölségét dicsérje: Szent Fiadnak szerzése.

5. Zengje ég, föld s benne minden: Szent,

örökké szent az Isten! — Mint a szent Szűz zengette, Mondjuk: Szent az Úr neve!

174. Boldogasszony, édes, Hozzád esd ma néped: — Veszni indult lelkét, hogy te mentened meg, Édes Szűzanyánk!

2. Dicséretét zengjük Egyszülött Fiadnak, — Kik az égben laknak s kik a földön élnek, Édes Szűzanyánk!

3. Szent Fiad ígéit Hogy megtartsa néped, — Égi fényességet eszközölj ki nekünk: Édes Szűzanyánk!

4. Hisszük, hogy a lelked Kegyelemmel ékes — És Fiad Szívéhez általad jutunk el, Édes Szűzanyánk!

5. Fölajánljuk Néked Szenvedéseinket: — Végy szívedbe minket s mutass meg az Úrnak, Édes Szűzanyánk!

6. Szent az Isten, szent, szent! Égiek kiáltják, — Földiek így áldják Szent Fiad hatalmát, Édes Szűzanyánk!

183. Lelkem tiszta lánggal ég, ó Mária, éretted. Rólad szólnom édesség, szívem úgy megilleted. — Hogy szerelmeddel fölbátorítál, Kegyességeddel hűn ápolgattál. Köszönöm, mint Anyámnak, kegyelmes pátrónámnak.

2. Sok bajban és veszélyben segítettél s megvédtél Az Istentől énnekem sok-sok áldást megnyertél. — Ha fohászkoztam, Hozzád szólottam, Tőled mennyei Jókhöz jutottam, Kö-

szönöm, mint Anyámnak, kegyelmes *pátrónám*-nak.

3. Azért, míg csak élhetek, tiszta szívből dicsérlek; Dicsérjen is tégedet földön minden jó lélek. — Ó nagy Szeretet, érdemem felett Rám terjesztetted kegyességedet; Köszönöm, mint Anyámnak, kegyelmes *pátrónám*nak.

189. Nyujtsd ki mennyből, ó szent Anyánk, kezedet, Meg ne utald szükségében hívedet. — Mária, Mária, Mária, Szűzanya!

2. Oltalomhely Isten után csak te vagy, Szólj mellettem, mert Istennél szavad nagy. — Mária, stb.

3. Vétkeimnek rütságáért meg ne vess, Szent Fiadnak országába bevezess. — Mária, stb.

195. Te vagy földi éltünk vezércsillaga, Édes reménységünk, kegyes Szűzanya. — Téged rendelt jó anyáknak az Isten Fia, Azért áldunk örvendezve, ó Szűz Mária!

2. Te hajnalcsillag vagy éltünk hajnalán, Hogy kövessünk annak egész folyamán. — Téged rendelt, stb.

3. Te reménycsillag vagy éltünk tengerén. Atragyogsz minden bú és baj fellegén. — Téged rendelt stb.

4. Te mint reménycsillag mosolyogsz felénk, Ha túrva s Istenben bizva szenvedénk. — Téged rendelt stb.

LITANIÁK.

199. URAM, irgalmazz nekünk, Krisztus kegyelmezz nekünk, Krisztus, hallgass minket, Krisztus hallgass meg minket, Uram, irgalmazz nekünk!

2. Mennybéli Atya Isten, Megváltó Fiú Isten, Szentlélek Úristen, Szentháromság egy Isten, Irgalmazz minékünk!

3. Szentséges Szűz Mária, Istennek szent anyja, Szűzeknek szent Szűze, Krisztusnak szent anyja, Könyörögj érettünk!

4. Isteni malasztnak anyja, Tisztaságos anya, Szeplőtlen szűz anya, Makula nélküli való anya, Könyörögj érettünk!

5. Szűz virág szent anya, Szeretetre méltó anya, csodálatos anya, Teremtőnk szent anyja, Könyörögj érettünk!

6. Üdvözítőnknek anyja, Nagykosságú Szűz, Dicsérendő szent Szűz, Nagyhatalmú szent Szűz, Könyörögj érettünk!

7. Kegyes és irgalmas Szűz, Hívással teljes Szűz, Igazságnak tükre, Békességnek széke, Könyörögj érettünk!

8. Örömnöknek oka, Lelki tiszta edény, Tiszteletes edény, Ajtatosságnak jeles edénye, Könyörögj érettünk!

9. Titkos értelmű rózsa, Dávid királynak tornya, Elefántcsontból való torony, Mária aranyház, Könyörögj érettünk!

10. Frigynek szent szekrénye, Mennyország-

nak ajtaja, Hajnali szép csillag, Betegek gyógyítója, Könyörögj érettünk!

11. Bűnösök oltalma, Szomorúak vigasztalója, Keresztények segítsége, Magyarország oltalmazója, Könyörögj érettünk!

12. Angyalok királynéja, Pátriárkák királynéja, Próféták királynéja, Apostolok királynéja, Könyörögj érettünk!

13. Mártírok királynéja, Hitvallók királynéja, Szűzek királynéja, Mindenszentek királynéja, Könyörögj érettünk!

14. Eredeti bűn nélkül fogantatott királyné, Szent olvasó királynéja, Béke királynéja, Magyarak Nagy asszonya, Könyörögj érettünk!

15. Istennek báránya, ki elveszed a világ bűneit, Kegyelmezz minékünk!

16. Istennek Báránya, ki elveszed a világ bűneit, Hallgass meg minket!

17. Istennek Báránya, ki elveszed a világ bűneit, Irgalmazz minékünk!

18. Krisztus hallgass minket, Krisztus, hallgass meg minket, Uram, irgalmazz nekünk, Krisztus, kegyelmezz nekünk, Uram, irgalmazz, nekünk!

MÁRIA-ANTIFÓNÁK.

201. Üdvözítőnk Édesanyja, Mennyeknek megnyílt kapuja, Tengerjárók szép csillaga, Boldogságos Szűz Mária!

2. Légy segítség hű népednek, Az elesett

bűnösöknek, Ki szülője Istenednek, Anyja lettél Teremtődnek!

3. Mert angyali köszöntésre Rádszállott az Úr Szentlelke. Ekkor lett az örök Ige Szűz méhednek szűz gyümölcse.

4. Azért édes Istenanyja, Légy bűnösök szószólója, Botló lábunk támasztója, Üdvösségünk nyílt kapuja.

5. Adjunk hálát az Istennek, Atya, Fiú, Szentléleknek, Három személy Felségének, Egymivoltú Istenségnek.

(Adventben)

Pap: *Angelus Domini nuntiavit Mariae.*
Hívek: Et concépit de Szpiritu Szanktó.

(Karácsony első vecsernyéjétől)

Pap: *Post partum Virgo inviolata permansisti.*
Hívek: Dei Génitriksz intercéde pro nóbisz.

203. Mennyországnak királynéja, Angyaloknak szent Asszonya, Aldott gyöker, Szűz Mária, Üdvözlégy Krisztus szent Anyja!

2. Teáltalad e világra Új világosság virrada. Örülj, dicsőség virága, Kinél szebb nem jött világra.

3. Aldott légy, drágalátos Szűz! Isten veled, szép virág, Szűz! Mennyben szent Fiad mellett ülsz S tudjuk, rajtunk is könyörülsz.

Pap: *Dignare me laudare te Virgo sacrata.*
Hívek: Da mihi virtutem kontra hosztesz tuósz.

205. Mennynek királyné asszonya, Örülj, szép Szűz, Alleluja! Mert kit méhedben hozdani Méltó voltál, Alleluja!

2. Amint megmondotta vala, Föltamadott, Alleluja! Imádd Istent, hogy lemossa Bűneinket, Alleluja!

Pap: *Gaude et laetare Virgo Maria, Allelúja.*
Hívek: Kvia szurrékszít Dóminusz vére, Alleluja.

207. Mennyszágnak királynéja, Irgalmaszágnak szent anyja, Élet, édesség, reménység, Üdvözlégy, szép Szűz Mária.

2. Évának árva fiai, Számkivetett maradéki, Siralminak örökösi, Sok nyavalyáknak hajléki.

3. E siralomnak völgyében, Kik nyavalygunk nagy inségben, Hozzád óhajtunk mennyégbe, Hol vagy örök dicsőségben.

4. Azért szószólónk szemedet, Fordítsd hozzánk kegyelmedet, És a te bűnös népedet Oltalmazd híveidet.

5. Ó édes Szűz, irgalmadat, Mutasd meg kegyes voltodat, Holtunk után szent Fiadat, Mutasd meg boldogságodat.

Pap: *Ora pro nobis sancta Dei Génitrix.*
Hívek: Ut digni efficiámur pro misszióibusz Kriszti.

MISEÉNEKEK.

220. Áldozattal járul hozzád, ó nagy Isten, hív néped, Hogy végtelen jóságodért halát adjon tenéked. — A gyermeki hű szíveknek Ál-

dozatját nem veted meg, Szálljon arra országodból isteni szent tetszésed.

2. Dicsőség a magasságban a fölséges Istennek, Békesség itt lenn a jámbor, jószándékú embernek. — Add, hogy mindig élő hittel, Hív reménnyel, szeretettel Mondjunk méltó dicséretet, ó Atyánk szent nevednek.

3. Úr Jézus, te hoztad égből az üdvösség igéit, A te drága ajándékod az egekbe vivő hit. — Ez élessze szíveinket, Ez vezesse tetteinket. Uram, Uram, kihez menjünk, ha malasztod nem segít.

4. Azoltáron megújul most a kereszt áldozata, Mint azt vérrel bűneinkért Megváltónk bemutatta. — Ámbár itten nincs vérontás, De megvan az Istenáldás, Böven árad ránk a váltóság, véreink szent harmata.

5. Az angyalok seregivel zengjük: Szent az Úristen! A tiszta szív örömeivel mondjuk: Szent az Úristen! — Zengje velünk az ég és föld, Melyet dicső neve betölt: Szent az Isten, szent az Isten, örökké szent az Isten!

221. Egybegyültünk, ó nagy Isten, buzgó imádásodra, Lelkünk méltó hadd lehessen Isteni áldásodra, — Mely a tiszta áldozatban számunkra elrejtve van. Ó tekints hát kegyelmesen itt esdeklő nyájadra.

2. Legyen áldás és dicsőség mennyben a nagy Istennek! Testi, lelki szent békesség földön minden embernek. — Az angyali seregek-

kel kiáltsuk nagy örömmel: Dicsőség a jó Istennek, békesség az embernek!

3. Ó Atyánk, te itt a földön anyát adtál nekünk, Kinek szívén mindörökön békességet lelhettek. — Szentegyházad e jó anya, az igazság oszlopa, Nem félünk mi, bármi jöjjön, amíg ő áll mellettünk.

4. Jézus Krisztus szerzeménye a kenyér- s boráldozat, Mit nevednek emlékére, Uram, szolgád bemutat. — Legyen kedves ő *szent* Atya, Fiad vére harmata; Lelkünket, hogy hófehérre mossa, kérünk elfogadd.

5. Szent örökké, *szent az Isten, Atya, Fiú, Szentlélek!* Zengjen égen s földön minden hálat a nagy Istennek. — Áldott, ki az Úr nevében jó angyalok körében. Szent örökké, *szent az Isten, Atya, Fiú s Szentlélek!*

225. Jertek, keresztény hívek — Az Istent dicsérni! — Áldást ad mindenkinek, — Aki bizva kéri. — Övé e szent áldozat, — A kenyér s boráldás, — Mely szentséggé változik, — Hirdeti az Írás. — Uram, irgalmazz!

2. Néked, édes Istenünk, — Áldás fenn a mennyben! — Békességet adj nekünk, — Embereknek, *itt* lenn. — Téged, Isten, jó Atyánk, — Tiszta szívvel áldunk, — Téged, édes Jézusunk, — Lelkünkben imádunk. — Uram, irgalmazz!

3. Hiszünk, vallunk, tégedet, — Háromság egy Isten! — Jöjj, erősítsd népedet — Ez

igaz, szent hitben. — Atya, Fiú, Szentlélek, — Minden ember áldjon, — Erösségünk idelel — És a másvilágon. — Uram, irgalmazz!

4. Ó fogadd kegyelmesen — Lelkünk áldozatját, — Vétkeikért hűtelen — Gyermekeid adják. — Ámulat vesz itt erőt — Gyenge emberészen: — Ami bor volt és kenyér, — Testté, vérré léssen, — Uram, irgalmazz!

5. Szent vagy édes Istenünk, — Szábaoth nagy Isten! — Kit dicsér az ég velünk — És a földön minden. — Urunk, legyen nagy neved — Mindörökre áldva! — Esdve kérünk, jöjj közénk, — Szállj le az oltárra! — Uram, irgalmazz!

226. Kegyességgel hívsz, ó Jézus, Atyai szent kebledre, — Hozzád megyünk mindahányan, Kik meg vagyunk terhelve.

2. A mennyei szent karokkal Engedd, Uram, zengenünk: — Légyen áldás és dicséret Neked, édes Istenünk.

3. Kihez menjünk, Uram Jézus? Igazság s út csak Te vagy, — Benced hiszünk és reménylünk, Soha, soha el ne hagyj!

4. Itt van, mit a végvacsorán, Jézus, értünk szerzettél, — És a kinos szent keresztfán Szent véreddel rendeltél.

5. A tiszta szív érzelmével Zengjen buzgó énekünk: — Szent az Isten, szent az Isten, Szent vagy, édes Istenünk!

229. Kezdődik az ének az Úr Fölségének, kezdődik a szent áldozat. Alázatos hittel imánk

Hozzád sir fel, ó Atyánk, kegyesen fogadd. — Bűnbánó szívvel koldulunk: Könyörülj népeden, Urunk, Érte halt halált szent Fiad.

2. Isteni szent Fölség, hála és dicsőség Tégedet illet egyedül. Trónod számolyára száll szívünk imája égbe, hol szent Fölséged ül. — A szívünk Tehozzád eped. Köszönjük, hogy szent Gyermeked Küldted el békekövetül.

3. Hiszünk az Atyában, ég és föld Urában: Ő adott nekünk életet. Szent Fia, a Bárány, drága vére árán Istenhez visszavezetett. — Szentlélek a vigasztaló, Kiben a bűnek meghaló Életünk újjászületett.

4. A kereszt oltarán Jézus, égi Bárány, Atyjának föláldoztatott. Kenyér s bor színében megújítja szépen az áldott szent áldozatot. — Ó Atyánk, kegyesen fogadd, Hintsd le ránk szent malasztodat S fordítsd el tőlünk haragod.

5. Szent vagy, Uram, szent, szent: zengik a mennyben fent ujjongó szentek, angyalok. Szent vagy, Uram, szent, szent: bűnös földön itt lent visszhangnak szállnak sóhajok. — A kereszt áldja szent nevedet, Ővele hódolnak Neked Emberi s angyali karok.

230. Szeretettel jönnek hozzád, — Atyánk, hívő gyermekid, — Meghálalni *kegyelmednek* — Nagy jótéteményeit — Az oltár szent számolyához — Buzgó szívünk imádat hoz, — Áldozatul hozza néked — Legtisztább érzelmeit.

2. Szálljon égbe örömhanga — A dicséző éneknek, — Zengje velünk az ég és föld: — Dicsőség az Istennek! — Legyen áldás az Atyának, — Ő egyszülött szent Fiának, — Legyen áldás és dicséret — Együtt a Szentléleknek!

3. Üdvöztönk tanítása — Szeretet szent törvénye, — Melyet hirdet szent egyháza — Lelkünk örök üdvére. — Uram, segíts megmaradnunk — Hiven abban, amit vallunk, — Hogy hitünknek világánál — Lelkünk célját elérje.

4. Szeretetnek szent emléke — Ez az örök áldozat, — Mit most szolgál az oltáron, — ron, — Uram, neked bemutat. — Add, hogy kik most buzgón áldunk, — Érted áldozattá váljunk, — Szeretemben élve s halva — Lássuk egykor arcodat.

5. Az angyalok énekével — Egyesüljön énekünk, — Zengvén a szív örömeivel: — Szent vagy, édes Istenünk! — Szereteted bizonyossága — Az ég és föld alkotmánya. — Szent vagy! ég, föld ezt kiáltsa, — Szent vagy édes Istenünk!

231. Vágyva jöttem színed elé e szent helyre, Istenem, Hol az ember búja, gondja szép csendesen elpihen. — Itt az oltár lépcsőjénél, Az oltári nagy Szentségnél, Bánatom ah kiönthetem, lelkem szinte újra él.

2. Egykor a te szent Fiadnak angyalsereg énekelt, S énekük a csüggedésből sok bús lelket fölemelt. — Én is egész csüggedt vagyok,

mert vétkeim rútak, nagyok, De itt a szent ének hangján új életre támadok.

3. Bölcs Salamon Sion hegyén szép templomot épített. És abban a frigyszekrénynek méltó helyet készített. — Én is olyan helyre teszem az én árva bűnös szívem, Hogy ott méltán el-lakhassék a Szentlélek Úristen.

4. Hajdan a szent pátriárkák terjesztették a hitet, mely az idők teljében a hívő népnek üdve lett. — Most a Jézus tanítása, Mint az egyház magyarázza, A mi örök üdvösségünk csalha-tatlan forrása.

5. Őseinknél kosok, tulkok vére volt az áldo-zat, Mellyel a te fölségednek ajánlották magu-kat, — Engesztelve, ha vétkeztek, Hálálkoldva, ha jót nyertek, És esdve, ha valamiben olykor hiányt szenvedtek.

6. Mi is épügy vért áldozunk, de nem kosok s tulkokét, Hanem a szent kereszt fáján értünk meghalt Krisztusért, — Mely letörli minden bű-nünk, Megkönnyíti minden terhünk, Hogyha hozzá élő hittel, bűnbánattal sietünk.

7. Fönt az égben az angyakol így dicsérnek : szent, szent, szent ! És mi velük egyesülve magasztalunk idelent : — Angyaloknak dicsősége, Bűnösöknek reménysége, Te vagy minden jó-nak, szépnek Ősforrása és vége !

232. Zeng a harang hívó szóval e szép ün-nep* reggelén. Összegyűltünk oltárodnál, kél

* Vagy : Húsvét (pünkösd, úrnap, stb.) áldott reggelén.

szívünkben új remény. — Földi bajban, gyöt-relemben tűnik, múlik életünk : Áldozatod erejé-ben új életre ébredünk.

2. Dicsőség a magasságban, élő Krisztus, te-neked. Szent halálad dicsősége megnyitá a mennyeket. — Békességünk csak tebenned van a földön minekünk, Bízva lépünk nyo-maídba, tudjuk : hozzád érkezünk.

3. Krisztus Urunk, hiszünk néked, sziklán épül szent hitünk : Életedet bizonyságul oda-adtad, Istenünk. — A halálnak zord hatalmát nyitott sírod letörte, A halandó, ki hisz benned, általad él örökre.

4. Mit adhatok, szegény bűnös ? szívemből csak a bűn fakad. Te vagy értünk, Üdvözítőnk, a szeplőtlen áldozat. — A halandó mindig újra megtetézi vétkeit, Nem ajánlhat elégtételt, hogyha Jézus nem segít.

5. Hódolattal dicsőítnek az angyali seregek, Imádatlall leborulnak a bűnbánó emberek. — Szent vagy, szent vagy, szent vagy, Jézus, örök élet királya ! Boldog, aki dicsőséged hívő : szívvel imádja.

GYÁSZMISEÉNEKEK.

235. Adj irgalmat, adj nyugalmat, ó Atyánk, a lelkeknek, Akikért ez áldozattal testvéreik esdenek. — Adjon nekik enyhületet a végtelen szeretet. Adj irgalmat, adj nyugalmat Minden megholt hívednek.

2. A szerető tanítványnak, szent Jánosnak mondatott: Írd föl: Boldog mindörökké az Úrban elhunyt halott. — Enged, Uram, hogy halottunk, kiért hozzád fordulunk, Tőled hallja ezen égi vigasztaló szózatot.

3. Édes Jézus, aki értünk föláldoztad magadat: Legyen kedves teelőtted ez a tiszta áldozat. — Adjon enyhet, szabadulást, mennyországba feljutást A szenvedő jámboroknak, akik várják napjukat.

4. Zengjük áldva: Szent az Isten! Élők s holtak Istene! A kegyelem s irgalomnak mérhetetlen tengere. — Mind az ő szent kezén vagyunk, Néki élünk és halunk. Szent az Isten, szent az Isten, élők s holtak Istene!

238. Élők, holtak Szent Istene, — Ó hallgass meg minket itt, — Kik könyörgünk, hogy szüntesd meg — Szolgád szenvedéseit. — Fogadd a szent áldozatot, — Mit bemutat fölkent papod, — Nyerjenek az égbe utat — Néki szent vércseppjeid.

2. Ne nézd számos gyarlóságát, — Melyeket elkövetett; — Ó ne vond meg hű szolgádtól — A mennyei örömet. — Engedd meg, hogy színed lássa — S szenteidnek legyen társa, — Hogy azokkal imádhassa — Fölséges szent lényedet.

241. Ki ragyogni látod élted csillagát, — Halljad a természet hathatós szavát: — A

gyenge és erős, — élékeny és a hős — Meghal egyaránt.

2 Légy gazdag vagy koldus, szolga vagy király, — ifjú vagy elaggott, izmos vagy szikár, — Egy csapás, és elejt — És rideg sírba ejt — A kemény halál.

3. Mint az őszi szellő fák zöld levelit — Elhordja, úgy járnak szinte ékeid. — A tilost ne keresd — Hát s tovább ne szeresd, — Mert az elmerít.

4. Nézd a föld virágát, mily hamar virit: — Alig vetted észre szende ékeit, — Fonyynadni siet már, — Szívből sajnáljad bár, — Hogy vigyázz, tanít!

242. Meg kell halni, ó jaj! — Halál a bűn zsoldja, — Hat ezredje, hogy e sóhaj — Örömmünket rontja.

2. Ember, kérlek téged, — Hallgass ész szavára: — Ha ma másnak, holnap néked — Nyílik a sír szája.

3. Ha ragyog is most még — Életed szép napja, — Tetteidben megfontolt légy: — Van ítélet napja.

243. Ments meg engem, Uram! az örök haláltól, Ama retenetes napon minden bajtól; — Midőn az ég és föld meg fognak indulni, S eljősz a világot lángokban itélni.

2. Reszket minden tagom, borzadok és félek, Földi pályát végzett szegény, bűnös lélek; —

Félek a naptól, mely vizsgálni fog s dúlni, Midőn az ég és föld meg fognak indulni.

3. Haragnak napja az, inség s veszély napja. Nagy nap, mely a bűnöst gyötrelemnek adja; — Midőn te, ki mindig éltél és fogsz élni, Eljössz a világot lángokban itélni.

246. Ó emberi gyarló nemzetség, — Minden dolgod csak hívság, kétség, — Miben bizol? Arany és ezüst — Elenyészik majdan, mint a füst. — Ó halál, ó halál, ó szörnyű halál!

2. Nem látod-e annyi példában, — Hogy a halál siet dolgában, — A sok tisztség s nagy birodalom — Elolvad majd, mint a hóhalom. — Ó halál, stb.

3. Kik a magas székeket ülik, — Még a halált el nem kerülik. — Meg nem ment a nagy királyi szék, — Semmi nagyság, semmi tisztség. — Ó halál, stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA.

259. Jöjj, Szentlélek Úristen, Áraszd reánk teljesen Mennyből fényességedet, Mennyből fényességedet. — Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, Jöjj, Szentlélek Úristen!

2. Jöjj el, árvák gyámola, Jöjj el, szívünk orvos, Oszd ki égi kincsedet, Oszd ki égi kincsedet. — Jöjj el, stb.

3. Jöjj el, lelki vigaszunk, Testi, lelki támaszunk, Érezzük bőségedet, Érezzük bőségedet. — Jöjj el, stb.

260. Jöjj el, Szentlélek Úristen! Tekints reánk kegyelmesen, Isteni segítségeddel, Végzetetlen kegyelmeddel. Áraszd hét ajándékodat, Add a te szent malasztodat.

2. Jöjj el, Szentlélek Úristen! Hü vigasztalónk mindenben. A lelki tanító nyelvét Igazgasd és gyujtsd föl szívét: Hogy te szent akaratodat, Hirdesse nagy jóvoltodat.

275. Hol szent Péter sírba téve és Rómának dobog szíve, Ezek ajkán, ezer nyelven hő ima zeng édesdeden: — Tartsd meg Isten, szent atyánkat, Krisztusnak helytartóját!

2. Aranyfödél, márványfalak s a Vatikán visszhangzanak, S a hét halom tág körében megharsanva körülroppen: — Tartsd meg, stb.

276. Téged, ISTEN.* dicsérünk, Téged Úrnak ismérünk.

2. Téged, örök Atyaisten, Mind egész föld áld és tisztel.

3. Téged minden szép angyalok, Kerubok és szeráfkarok,

* A vastag betűvel nyomtatott szótagokon elhajlik a dallam.

4. Egek és minden hatalmak Szüntelenül **magasztalnak**.

5. **Szent** vagy, *szent* vagy, Erösséges **szent Isten** vagy!

6. Nagyságoddal **telve** ég, föld, Dicsőséged **mindent** bétölt.

7. Téged dicsér, egek Ura, Apostolok **boldog kara**.

8. Dicséretes **nagy** próféták Súlyos ajka **hirdet** és áld.

9. Jeles mártir seregek **Magasztalnak** Tégedet,

10. Vall tégedet **világszerte** Szentegyházad **ezerszerte**.

11. Ó Atyánk, Téged S mérhetetlen **nagy** fölséged.

12. S azt, ki hozzánk **tőled** jött le, Atya igaz **Egyszülöttje**.

13. És áldjuk Veled Vigasztaló **Szentlekedet**.

14. Krisztus, Isten **Egyszülöttje**, Király vagy te **mindörökre**.

15. Mentésünkre közénk szálltál, Szüzi **méhet nem utáltál**.

16. Halál mérgét **megtiportad**, Mennyszágod **megnyitottad**.

17. Isten jobbján ülsz most széket, Atyádéval **egy fölséged**.

18. Onnan leszel **eljövendő**, Mindeneket **ítélendő**. (*Most letérdelünk.*)

19. Téged azért, Uram, **kérünk**, Mi megváltónk **maradj** vélünk.

20. Szenteidhez végy fel **égbe**, Az örökös **dicsőségbe**.

21. Szabadíts meg, Uram, **néped**, Áldd meg a te örökséged.

22. Te kormányozd, te **vigasztald**, mindörökké **felmagasztald**. (*Ismét felállunk.*)

23. Mindennap dicsérünk téged, Szent **nevedet** áldja **néped**.

24. Büntöl e nap **őrizz** minket, És bocsásd meg **vétkeinket**.

25. Irgalmazz, Uram **irgalmazz**, Híveidhez **légy irgalmas**.

26. Kegyes szemed **legyen** rajtunk; Teben **van bizodalunk**.

27. Te vagy, Uram én **reményem**, Ne hagyj soha **szégyent** érnem!

Pap: *Benedicamus Patrem et Filium cum Sancto Spiritu.*

Hívek: Laudémusz et szuperexaltémusz eum in székula.

MAGYAROK NAGYASSZONYA. ÜNNEPÉNEK ÉNEKEI.

284. Boldogasszony Anyánk, régi nagy *Pátrónánk!* Nagy inségben lévén, így szólit meg hazánk: — Magyarországról, romlott hazánkról, Ne felejtkezzél el szegény magyarokról!

2. Ó Atya Istennek kedves szép *leánya*,

Krisztus Jézus Anyja, Szentlélek *mátkája*! — Magyarországról, stb.

3. Nyisd fel az egeket, sok kiáltásunkra, Anyai palástod fordítsd *oltalmunkra*. — Magyarországról, stb.

4. Kegyes szemekkel tekintsd meg *népedet*, Segéld meg áldásra magyar nemzetedet. — Magyarországról, stb.

285. Egek *ékessége, földnek dicsősége*, Magyarok Asszonya, királynéja! Hozzád *buzgó* szívvel, köteles hűséggel járulunk, szentséges Szűz Mária. — Mint pátrónánkhhoz, édes Anyánkhhoz Teljes reménységgel folyamodunk, és minden szükségben *fohászkodunk*.

2. Tekints *le* jó szívvel, irgalmas szemeddel a mi szent eleink *kérelmére*; Jöjj örökségednek, rettegő népednek, jöjj, kérünk, ó Anyánk, *védelmére*. — Mig bennünk *egy ér* mozdul s egy *csepp* vér, Nem szűnünk tégedet hűn tisztelni, kegyes jóvoldodat *emlegetni*.

286. Édesanyja, Nagyasszonya igaz magyar fiaknak, Pátrónája s pártfogója Régi magyar hazánknak! — Tehozzád járulunk; Sirva leborulunk, Légy anyja fiaidnak!

2. Reánk tekints, mert senki sincs, Ki sorunk boldogítsa; Igaz szívét és jó szemét Aki reánk fordítsa. — Sok véres sebünket, Panaszos ügyünket Aki előbb mozdítsa.

287. Angyaloknak királynéja, tiszta Szűz! Kérjed a Te szent Fiadat érettünk. Ékes virágszál, hozzád esedklünk, Szép szűz Mária, *könyörögj értünk!*

2. Pátriárkák királynéja, tiszta Szűz! stb.

3. Profétáknak királynéja, tiszta Szűz! stb.

4. Apostolok királynéja, tiszta Szűz! stb.

292. Máriát dicsérni *hívek* jöjjetek, Mert ő fogja *kérni* Fiát értetek. Üdvözlégy, Mária! Mondja minden hív, Áldott légy, Mária! Mondja nyelv és szív.

2. Ha értünk Mária Fiát *kérleli*, Kérését szent *Fia* Meg *nem* vetheti. Üdvözlégy, stb.

A MAGYAR SZENTEKRŐL.

293. Isten, *hazánkért* térdelünk Elődbe. Rút bűneinket jóságoddal *földd* be. — Szent magyaroknak tiszta lelkét nézzed, Érdemét idézzed.

2. István királynak *szíve* gazdagságát, Szent Imre herceg kemény tisztaságát, — László királynak *vitéz* lovagságát, Ó, ha csak ezt látád!

3. Szent Erzsébetből *hős* szeretet árad, Margit imái vezekelve szállnak. — S minket hiába, Uram, ne sirasson Áldott Boldogasszony.

4. Ránk *bűnösökre* minden verés ráfér, De *könyörögnek* ők *tépett* hazánkért. — Hadd le-

gyünk mink is tiszták, hősök, szentek: Hazánkat így mentsd meg!

294. Ah, hol vagy, magyarok tündöklő csillaga, Ki voltál valaha országunk istápjja? — Hol vagy, István király? Téged magyar kíván, Gyászos öltözetben Teelőtted sírván.

2. Rólad emlékeztvén csordulnak könnyei, Búval harmatoznak szomorú mezei. — Lankadnak szüntelen Vitézlő karjai, Nem szűnnek iszonyú sirástól szemei.

3. Virágos kert vala híres Pannónia, Mely kertet öntöze híven Szűz Mária. — Katolikus hitnek Bő volt szép virága! Be megsötétedett örvendetes napja.

299. Szent Imre herceg, Magyarország éke, Szűztiszta élet legszebb példaképe; Serdülő ifjak pajzsa, menedéke, Könyörögg értünk.

2. Gyöngy volt a lelked, tiszta, mind a siring, Mint liliomszál, amely csak most nyílik; Oly csillag voltál, mely csak égre illik, Könyörögg értünk.

300. Felmutat égbe szent Gellért keresztje, Ahhoz, ki hozzánk küldte, ki az Eszme. — Apostolod volt, boldog magyar nemzet. Áldjuk a Szentet!

2. Őseinket a krisztusi hitre Végtelen kegyel kegyes Isten vitte. — Gellértől nyertük, hogy szűz lett a kezdet: Áldjuk a Szentet!

307. Page lingua gloriósi — Córporis mysterium, — Sanguinisque pretiósi, — Quem in mundi prétium, — Fructus ventris generósi — Rex effúdit géntium.

2. Nobis datus, nobis natus — Ex intácta Virgine, — Et in mundo conversátus, — Sparso verbi sémine, — Sui moras incolátus — Miro clausit órđine.

3. Tantum ergo Sacraméntum — Venerémur cérnui: — Et antiquum documéntum — Novo cedat ritui: — Praestet fides supplementum — Sénsuum defectui.

4. Genitóri Genitóque — Laus et jubilátio, — Salus, honor, virtus quoque — Sit et benedictio: — Procedenti ab utróque — Compar sit laudátio, Amen.

IMA A HAZÁÉRT.

IMADKOZZUNK ÉDES HAZANKÉRT!

Emlékezzél Nagyasszonyunk arra a szent jelenetre, amikor első koronás királyunk, Szent István, Tenéked ajánlotta fel önmagát, koronáját és országát!

Te jóságosan fogadtad a felajánlást és a későbbi századokban, a tatárjárásban, a törökűlésben és egyéb veszedelmek idején tanúsított jóságod bizonyítja, hogy valóban Védőasszonya voltál országunknak!

Nagyasszonyunk, Te tudod, hogy édes Ha-

zánk a nagyháborúk vérvesztéseiből és a forradalmak Istent és Hazát megtagadó gyűlöletétől végveszedelembé jutott!

De mi rendületlenül hisszük és valljuk, hogy Te nem engeded nemzetünket elpusztulni!

Ettől a szent bizalomtól bátorítva kérünk Téged: küldj segítséget a magasból, hogy itt a Duna-Tisza medencéjében és a Kárpátok alján sínylő magyarjaid jobb jövőhöz, a régi boldog Hazához jussanak és annak városain és falvain, hegyein és völgyein új boldog évezredekben át áldhassanak és Védőasszonyunknak magasztalhassanak Téged!

*

Urunk-Istenünk, hallgasd meg könyörgésün-
Es esdő kiáltásunk jusson Te eléd! [ket!
Adj, Urunk, bölcseséget Kormányzónknak!
Adj türelmes egyetértést népünknek!
Adj önzetlen hazaszeretetet vezéreinknek!

Hatalmas segítőkezeggel áldd meg Dicső
Honvédségünket, hogy mindenkor diadalmasan
harcolhassa meg harcait édes Hazánkért! Amen.

(A m. kir. honvédségi r. k. istentiszteletekre elrendelt imádság. 1050/rk. tb. pp. — 1935.)

*

Isten, áldd meg a magyart! jó kedvvel, bőséggel, Nyujts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel: Balsors, akit régen tép, hozz rá vig

esztendő, megbűnhődte már e nép a multat s jövődöt.

*

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, hiszek egy isteni örök igazságban. Hiszek, hiszek, hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

*

Hazádnak rendületlenül légy híve, óh magyar, bölcsöd az s majdan sírod is, mely ápol s eltakar. A nagy világon e kívül nincsen számodra hely, áldjon vagy verjen sors keze, itt éljed s halnod kell.

TARTALOMJEGYZÉK.

Bevezető rész

1. Az imádságról	6
2. Szükséges-e az imádság?	7
3. Hogyan kell imádkozni?	8

Első rész

A katolikus köszöntés	9
A kereszttetés	9
A Szentháromság dicsőítése	9
Az Úr imádsága	9
Az Angyali üdvözlét	10
Az apostoli hitvallás	10
Az Isten tíz parancsa	11
Az Anyaszentegyház öt parancsa	11
Az Úrangyala	12
Reggeli ima	12
Foglalkozás előtt	13
Foglalkozás után	13
Étkezés előtt	13
Étkezés után	13
Esti ima	13

A szentmiseáldozattal kapcsolatos tudnivalók és imádságok

Mi a szentmiseáldozat?	14
Hogyan hallgassunk szentmisét?	17
Lépcsőimádságra	17
Introitusz	18
Kyrie	18
Gloria	18
Oráció. (Könyörgés)	19
Lekció	19
Evangéliumra	20
Credo	21
Offertórium	21
Szekeréta	22
Átváltozás Ürfelmutatás	23
Pater noszter	23
Kommunio	24
Posztkommunio	25
Szentmise végén	25
Szentgyónási és áldozási imádságok	26
Előkészület a szentgyónáshoz	28
Lelkiismeret megvizsgálása	29
Imádság a szentgyónás után	33
Imádság a Szentáldozás előtt	34
Imádság a Szentáldozás után	34
A Szentolvasó imádsága	35
Imádság Szűz Máriához	37
Ima az elesett hősökért	38
Beteg bajtársamért	40
Szülőkért	40
Gyermekekért	40

Testvérekért	41
Családomért	41
Barátokért	42
Felebbvalókért	42
Alattvalókért	43
Az emberi nem felajánlása Jézus szentséges Szívének	43

Imádságok háború idején

Ütközet előtt	44
Ütközet közben	45
Ütközet után	45
Menetelés közben	46
Az őrhelyen	47
Ima az otthonmaradottakért	47
A vallásról	48
Hazaszeretet	51
Fegyelem	52
Engedelmesség	54
Kötelességérzet	55
Káromkodás	56
Esküszegés	57
Öngyilkosság	57
Paráznaság	58
Lopás	59
Szökésről	59
Istákoság	60

Az egyházi év ünnepeinek jelentősége

Karácsonyi ünnepkör	62
Husvétli ünnepkör	66
Pünkösdü ünnepkör	74

Énekek

2. Harmatozzatok	82
11. Ó fényességes szép	82
18. Az ige megtestesült	83
21. Dicsőség mennyben	83
25. Mennyből az angyal	84
32. Pásztorok, pásztorok	84
41. Ó, szép Jézus	84
43. Az isteni gyermeket	85
53. Könyörülj Istenem	85
57. Buzgó szívvel	85
63. A keresztfához megyek	86
71. Keresztények sírjátok	86
87. Föltámadt Krisztus	87
90. Örvendetes napunk	87
102. Szentlélek Isten	88
110. Áldunk Téged	88
112. Ez nagy szentség	88
113. Édes Jézus	99
114. Égből szállott	89
115. Imádlak nagy Istenség	89
122. Most az Úr	89
123. Most lett a kenyér	90
127. Ó szentséges	91
129. Szent vagy Uram	91
136. Üdvözlégy Oltáriszentség	92
142. Zalogát adtad	92
150. Uram Jézus	92
151. Zengjünk Jézus	93
152. Ó, Jézus, emlékezni rád	93
158. Acélszárnyon száll	94

173. Aldoazzunk hív	94
174. Boldogasszony édes	95
183. Lelkem tiszta	95
189. Nyujtsd ki	96
195. Te vagy földi	96
199. Uram irgalmazz	97
201. Üdvöztönk édesanyja	98
203. Mennyszágnak királynéja	99
205. Mennynek királyné asszonya	99
207. Mennyszágnak királynéja	99
220. Aldoazzat járul	100
221. Egybegyültünk	101
225. Jertek, keresztények	102
226. Kegyességgel hívsz	103
229. Kezdődik az ének	103
230. Szeretettel jönnek hozzád	104
231. Vágyva jöttem	105
232. Zeng a harang	106
235. Adj irgalmat	107
238. Élők, holtak Szent Istene	108
241. Ki ragyogni látod	108
242. Meg kell halni	109
243. Ments meg engem	109
246. O, emberi gyarló nemzetség	110
259. Jőjj, Szentlélek Úr Isten	110
260. Jőjj el Szentlélek	111
275. Hol szent Péter	111
276. Téged Isten	111
284. Boldogasszony Anyánk	113
285. Egek ékessége	114
286. Édesanyja Nagyasszonya	114
287. Angyaloknak királynéja	115

292. Máriát dicsérni	115
293. Isten, hazánkért térdelünk	115
294. Ah, hol vagy magyarok	116
299. Szent Imre herceg	116
300. Felmutat égbe	116
307. Pange Lingua	117
Ima a hazáért	117
Himnusz	118
Magyar Hiszekegy	119
Szózat	119



HARMAT—SIK:

SZENT VAGY, URAM!

ima- és énekeskönyvek

SEREGEK URA

katolikus honvédek ima-, énekes és oktatókönyve. Az imarészt dr. Mészáros János szerkesztette. Ára kötve 56 fill.

ÉNEKFÜZET

64 oldal, 117 ének, 20 oldal imarész. Ára füzve 10 fill.

KIS SZÖVEGKÖNYV

128 oldal, 153 ének, 32 oldal imarész. Az imarészt Hévey Gyula dr. szerkesztette. Ára füzve 36 fill. Kötve, arany címnyomással ára 56 fill.

IMA- ÉS ÉNEKKÖNYV

374 oldal, 306 ének hangjegyekkel, 60 oldal imarész. Az imarészt Sik Sándor szerkesztette. Ára 3 P.

HARMONIA SACRA

448 oldal, 303 ének 4-szólamú vegyeskarú le-
tétben, 64 oldal imarész A „Szent vagy,
Uram!” 180 legszebb énekével, gregorián-
énekekkel, latin misékkal, kánonokkal, mű-
vészi fametszetekkel. Ára finom vászonkö-
tésben 4 P.

ORGONAKÖNYV

a 306 ének orgona vagy harmónium kísé-
rével. Ára füzve 25 P, félbörkötésben 30 P.

MAGYAR KÓRUS.

Budapest, I., Fery Oszkár-utca 55. sz.
Telefon: 55—6—66.